

Trots!

Bestuursakkoord Horst aan de Maas 2026-2030

Trots!

T – Toekomstgericht

R – Resultaatgericht & Realistisch

O – Ondernemend & Ondersteunend

T – Transparant & betrouwbaar bestuur

S – Samen leven, samen doen

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Wonen	25
Dorpen, kernen en leefbaarheid	31
Sociaal domein	39
Onderwijs en arbeidsmarkt	45
Economie, ondernemerschap, detailhandel en horeca	49
Ruimte voor economie	55
Agrarische sector en landbouw	59
Recreatie en toerisme	65
Arbeidsmigratie	69
Mobiliteit	75
Water en natuur	81
Energie	87
Veiligheid	91
De goede regels en prettige samenwerking	95
Digitalisering en AI	101
Regionale samenwerking en positionering	105
Financiën	109
Uitvoering	113
Portefeuilles	114
Ondertekening bestuursakkoord Trots!	119

Inleiding

VVD, Essentie, leef en CDA hebben samen het akkoord opgesteld dat nu voor u ligt. Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid voor de toekomst van Horst aan de Maas hebben wij gekozen voor samenwerking, duidelijke keuzes en een gezamenlijke koers voor de lange termijn.

De titel van dit akkoord is **Trots!**. Trots! op onze gemeente, op onze inwoners, ondernemers, verenigingen en vrijwilligers die iedere dag bijdragen aan een sterke samenleving. Trots! op ons landschap, onze dorpen, onze gemeenschapszin en de kracht van samen doen.

Horst aan de Maas staat voor grote en samenhangende uitdagingen die bepalend zijn voor de toekomst van onze gemeente. Klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en de energietransitie vragen om keuzes in onze leefomgeving. Tegelijk neemt de druk op de beschikbare ruimte toe door woningbouw, economische ontwikkeling, landbouwtransitie en natuurontwikkeling. Ook onze samenleving verandert. Vergrijzing, ontgroening, migratie en integratie beïnvloeden de samenstelling en samenhang van onze gemeenschappen. Brede welvaart is daarbij niet vanzelfsprekend: het gaat niet alleen om inkomen, maar ook om goed wonen, bereikbaarheid, gezondheid, leefbaarheid, passende zorg, veiligheid en voldoende voorzieningen. Een sterke, toekomstgerichte economie die past bij ons DNA is een belangrijke basisvoorwaarde om onze gemeente aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden.

Deze opgaven vragen om meer dan oplossingen voor vandaag. Ze vragen om keuzes die niet alleen deze bestuursperiode, maar juist de komende decennia richting geven. Te vaak ontstaat stilstand doordat beleid wisselt met coalities, prioriteiten veranderen en continuïteit ontbreekt. Er kan ook nog veel meer gebruikt gemaakt worden van de kracht van onze samenleving.

Daarom hebben wij als vier partijen, met input van de drie andere partijen, een wenkend perspectief opgesteld richting 2040. Dit bestuursakkoord is meer dan een akkoord voor één bestuursperiode; het vormt een langetermijnvisie voor de ontwikkeling van Horst aan de Maas. Het is een vertrekpunt om samen met politiek, samenleving en ondernemers te werken aan een gedeelde visie en het leiderschap dat nodig is om deze stip op de horizon te bereiken. Niet reageren op de waan van de dag, maar bewust richting geven aan het Horst aan de Maas van 2040.

Vanuit dit wenkend perspectief benoemen wij de strategische vraagstukken die het fundament vormen voor onze toekomst. We pakken deze resultaatgericht aan en beschrijven per onderwerp welke stappen we de komende vier jaar zetten om richting onze ambities te bewegen.

Niet alles kan tegelijk en niet alles zal binnen deze bestuursperiode gerealiseerd worden. Daarom is dit bestuursakkoord bewust nog niet volledig geprioriteerd. De concrete keuzes, fasering, prioriteiten en financiële haalbaarheid voor de komende bestuursperiode worden verder uitgewerkt in het collegeakkoord. Daarin maken we inzichtelijk welke stappen we in de eerste vier jaar zetten en hoe deze bijdragen aan de langere termijnambities.

Naast een wenkend perspectief vraagt dit ook iets van onszelf: een gedeelde visie op de rol van de overheid, gedeelde waarden en een gezamenlijke visie op leiderschap. Vertrouwen is daarvoor de basis.

Zo bouwen we aan een gemeente die economisch sterk, sociaal verbonden, ecologisch verantwoord en financieel gezond is. Een gemeente die niet alleen reageert, maar samen met anderen bewust stuurt naar het wenkend perspectief.

Stap voor stap bouwen we aan een Horst aan de Maas dat klaar is voor de toekomst.

Een wenkend perspectief voor een sterke toekomst

Horst aan de Maas is een trotse gemeente. Op arme zandgronden, gebouwd, door inwoners, ondernemers en organisaties die met creativiteit en lef zelf de verantwoordelijkheid hebben genomen. Met ambitie en vertrouwen is er verder gebouwd aan een gemeente die ook voor volgende generaties aantrekkelijk, ondernemend, gezond en leefbaar is en blijft. Een plek waar mensen prettig en veilig wonen, met respect voor elkaar en hun omgeving, waar ondernemers ruimte krijgen om te groeien en gemeenschappen sterk zijn gebleven. Van het kleine en eigen Evertsoord tot het grote en diverse Horst. Waar mensen met en voor elkaar zorgen, verantwoordelijkheid krijgen en genomen hebben, vertrouwen in elkaar hebben, elkaar kennen en groeten en waar geïnvesteerd is in gezondheid, leefbaarheid, toekomstbestendige leefomgeving en economische kracht. Wij hebben niet afgewacht maar door gebruik te maken van de kracht van de samenleving, los te laten waar het kon en regie nemend daar waar nodig is, is richting gekozen en koersvast gebouwd aan brede welvaart in sterke dorpen en wijken en een toekomstbestendige leefomgeving en economie die klaar is voor de toekomst.

Wij kiezen voor de toekomst

Wij kiezen voor een visie voor de lange termijn. Niet de waan van de dag staat centraal, maar een toekomstbestendige leefomgeving, economisch sterke, sociaal verbonden en financieel gezonde gemeente die door een goede brandingsstrategie ook herkenbaar is. Een gemeente die kansen ziet en pakt, verantwoordelijkheid draagt en neemt en keuzes maakt. Die vertrouwen geeft, ruimte biedt aan initiatief en ambities vertaalt naar een realistische, creatieve en haalbare aanpak met lef die past bij Horst aan de Maas.

Onze dorpen en wijken zijn het hart van onze gemeente. In Horst aan de Maas kennen en ontmoeten we elkaar: bij de voetbalclub in Lottum of in de Torrekoel in Kronenberg. In de lokale kroeg in Melderslo of de jongerensoos in Meerlo. Door los te laten, vertrouwen te geven, en zelfsturing ontstaan initiatieven zoals America Left en Baas van Horst aan de Maas. We zijn trots op de tientallen evenementen die van onderop georganiseerd worden en die onze gemeenschap versterken. Van de MOSA challenge in Broekhuizenvorst tot Rundje um ut Hundje in Horst. En van de Gekke Maondaag in Grubbenvorst tot Prilpop in Sevenum.

Daar zijn we trots op en investeren wij in. Wij geloven in de kracht van de samenleving, het eigen initiatief, leefbare dorpen met goede voorzieningen, groene en veilige woonomgevingen en ruimte voor ontmoeting, sport, cultuur en het verenigingsleven.

Waarin jongeren hun toekomst kunnen opbouwen, gezinnen prettig kunnen wonen en ouderen zo lang mogelijk zelfstandig en fijn moeten kunnen blijven wonen in hun vertrouwde omgeving.

Leefbaarheid gaat over kwaliteit van samen leven, de plek waar het dorp elkaar ontmoet. Leefbaarheid gaat over meer dan stenen en voorzieningen. Leefbaarheid is samen met de benodigde ondersteuning een school zijn voor vijftig kinderen in Griendtsveen, een sportpark met kindcentrum tussen Swolgen en Tienray realiseren, een her te ontwikkelen kerk in Melderslo en het behoud van het café in Meterik.

Het is je veilig voelen in je eigen straat en buurt en samen werken aan gezondheid, verbondenheid en vertrouwen. Het is bouwen naar lokale behoefte met impact in elke kern en een middel om samen met een krachtige economie voorzieningen in stand te houden en brede welvaart te versterken.

Kunst, cultuur, erfgoed en verenigingen vormen het hart van onze gemeenschappen. Zij versterken ontmoeting, identiteit en trots, en dragen bij aan de kwaliteit van leven in onze dorpen. We koesteren ons culturele leven, beschermen ons erfgoed en landschap en zorgen dat iedereen mee kan doen in een inclusieve samenleving waarin openbare ruimte, voorzieningen en maatschappelijke functies toegankelijk zijn voor iedereen.

Wij kiezen voor positieve gezondheid

Ons zorgsysteem staat onder druk. Dat betekent dat we nu écht moeten investeren in de gezondheid en het welzijn van inwoners en in sterke gemeenschappen, maar waar we ook fundamentele keuzes maken. Door welzijn centraal te stellen, wordt zorg voorkomen. Waarbij gezondheid meer is dan zorg. Wij zien gezondheid als een samenspel tussen meedoen, stabiliteit, veerkracht, vitaliteit en zelfstandigheid.

Daarom investeren wij in mensen en gemeenschappen. Om geluk en gezondheid te bevorderen, het welzijn centraal te stellen en zorg te ontlasten en fundamentele keuzes te verzachten.

Door nú te investeren in gezondheid, gemeenschappen, een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving houden we zorg en ondersteuning ook in de toekomst toegankelijk en betaalbaar.

Horst aan de Maas: van nature ondernemend

Ondernemerschap zit in ons DNA en wij zijn trots op onze ondernemers. Een sterke economie is geen doel op zich maar de motor en katalysator onder onze brede welvaart. Door samen met ondernemers regie en verantwoordelijkheid te nemen en duidelijke keuzes te maken, hebben we ingezet op het behoud van een sterke primaire sector. Daardoor is de toegevoegde waarde vergroot, is ons DNA behouden gebleven en is ons ecosysteem versterkt. Er is daarbij voor samenwerkingen gekozen die wederkerig van waarde waren. Daarom geven wij ruimte aan die ondernemers die innoveren en ontwikkelen in balans met hun en onze gezamenlijke leefomgeving en onze gemeenschappen versterken.

Onze economie steunt op een toekomstbestendige land- en tuinbouwsector. Dit is de basis voor ons ecosysteem en bepaalt ons DNA en is tevens de basis voor voedselzekerheid en een toekomstbestendig en betaalbaar energiesysteem. De tweede economische pijler is een krachtige recreatieve en toeristische sector die de 'quality of life' versterkt heeft. Wij werken aan een economie waarin leefomgeving en ondernemers elkaar versterken. Van de parels in de Peelbergen tot de loswal in Broekhuizen.

Wij kiezen voor een samenhangende ruimtelijke en economische koers. We nemen regie op de ruimtelijke keuzes die de toekomst van Horst aan de Maas bepalen. Wonen, ondernemen, gezondheid, landbouw, natuur, recreatie en voorzieningen zijn daarbij geen tegenstellingen, maar versterken elkaar wanneer keuzes slim en integraal worden gemaakt. Dat vraagt om duidelijke keuzes, bestuurlijk lef, creativiteit en een overheid die koersvast blijft.

Een bereikbare gemeente in een sterke regio

Bereikbaarheid is cruciaal voor leefbaarheid, veiligheid en economische ontwikkeling. Daarom investeren wij in goede infrastructuur, veilige verkeerssituaties en slimme mobiliteit. We versterken de verbindingen tussen dorpen, verbeteren schoolroutes, organiseren we waar vrachtverkeer om de kernen heen kan en we bouwen aan een bereikbare gemeente waarin wonen, werken en voorzieningen goed met elkaar verbonden zijn. Een sterk treinstation vormt daarbij het kloppend hart van onze gemeente. Een gemeente die als sterke speler verbonden wil zijn met de kansrijke regio's om ons heen. Waar we onze regionale rol pakken daar waar het meerwaarde heeft en afscheid nemen van dat wat we beter zelf of met anderen kunnen.

Natuurlijk Horst aan de Maas

Natuur is van groot belang voor onze toekomst. Van de oevers van de Maas tot De Peel bepaalt het landschap wie wij zijn en hoe wij leven. Onze bossen, beken, velden, Maasdal en natuurgebieden geven Horst aan de Maas identiteit en bieden de ruimte waarin inwoners en bezoekers kunnen ontspannen, bewegen en elkaar ontmoeten. Organisaties als Landschap Horst aan de Maas en Groengroep Sevenum leveren hierin een waardevolle bijdrage door zich actief in te zetten voor behoud, versterking en beleefbaarheid van ons groen en landschap. Natuur draagt daarmee niet alleen bij aan een aantrekkelijke leefomgeving, maar ook aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Groen zorgt voor rust, ruimte en veerkracht en helpt ons om beter om te gaan met uitdagingen zoals klimaatverandering, waterbeheer en leefbaarheid. Daarom koesteren en versterken wij onze natuurlijke omgeving. Door te investeren in de kwaliteit van lucht, water en bodem. Wij geloven in gebiedsgerichte aanpak waarin belangrijke natuur wordt beschermd, versterkt en verbonden, maar wel in samenhang met wonen en economie. Een sterke natuur is de onmisbare basis voor een gezonde en toekomstbestendige gemeente.

Ruimte als fundament voor de toekomst

Vrijwel alle grote opgaven van deze tijd komen uiteindelijk samen in de fysieke ruimte van onze gemeente. Wonen, werken, landbouw, natuur, water, energie, mobiliteit, recreatie, gezondheid en leefbaarheid vragen allemaal om plek.

De keuzes die we maken over onze ruimte bepalen direct hoe onze gemeente er over tien, twintig en dertig jaar uitziet. Waar we bouwen, ondernemen, verduurzamen en investeren, bepaalt de leefbaarheid van onze dorpen, de kracht van onze economie en de kwaliteit van onze leefomgeving. Juist daarom vraagt dit om meer dan losse besluiten of ad hoc oplossingen. Het vraagt om regie, samenhang en een duidelijke langetermijnvisie.

Wij werken vanuit een integrale ruimtelijke, sociale en economische koers en sturen bewust op de toekomst van Horst aan de Maas als geheel. Niet de optelsom van losse besluiten bepaalt onze richting, maar een samenhangende visie op wonen, werken, ondernemen, landbouw, natuur, voorzieningen en leefbaarheid.

Daarom werken wij verder aan een ruimtelijk, sociale en economische visie én aan een ruimtelijke en economische routekaart voor de lange termijn. Hierin geven we richting aan de ontwikkeling van onze dorpen, bedrijventerreinen, het buitengebied en strategische locaties binnen onze gemeente. We bepalen waar ruimte is voor groei, waar versterking nodig is en waar grenzen gesteld moeten worden om de kwaliteit van onze leefomgeving te beschermen en hoe we onze gemeenschappen versterken door zelfsturing, vertrouwen te geven en los te laten daar waar het kan.

Dit vraagt ook om schuifruimte: ruimte om functies toe te voegen, te verplaatsen, belangen zorgvuldig af te wegen en ontwikkelingen mogelijk te maken zonder vast te lopen in bestaande structuren. Die ruimte is nodig om woningbouw te versnellen, economische ontwikkeling mogelijk te maken, land- en tuinbouw toekomstbestendig te houden en tegelijkertijd water-, klimaat- en natuurdoelen te realiseren.

Niet alles kan overal en niet iedere ontwikkeling past bij de koers die wij voor ogen hebben. Daarom maken we duidelijke keuzes, reserveren we ruimte voor wat belangrijk is en stellen we grenzen waar dat nodig is. Zo sturen we actief op ontwikkelingen die bijdragen aan onze langetermijnvisie.

Voor ons geldt: één plus één moet drie zijn. Investerings moeten meerdere maatschappelijke doelen tegelijk dienen en elkaar versterken. Zo bouwen we aan een gemeente die niet alleen groeit, maar ook sterker, gezonder en duurzamer wordt.

Wij nemen verantwoordelijkheid en werken vanuit vertrouwen

Soms zijn keuzes nodig die niet voor iedereen gemakkelijk zijn. Juist door duidelijkheid te bieden ontstaat ruimte voor ontwikkeling, investeringen en daarmee vertrouwen in de toekomst.

Wij kiezen voor een overheid die denkt in kansen en mogelijkheden. Een overheid die betrouwbaar is. Ondernemers, inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties krijgen ruimte om verantwoordelijkheid te nemen en mee te bouwen aan onze gemeente.

Maar vertrouwen vraagt ook verantwoordelijkheid. Waar veiligheid, leefbaarheid of publieke belangen onder druk staan, treedt de overheid duidelijk en consequent op. Goed bestuur vraagt balans: ruimte geven waar het kan, sturen waar het moet en helpen als erom gevraagd wordt en/of dat nodig is.

Betrouwbaar, transparant en integer bestuur vormt de basis van vertrouwen voor de toekomst. Afspraak is afspraak. Inwoners moeten kunnen rekenen op een overheid die duidelijk, eerlijk en consequent handelt. Transparantie, fatsoen en respect zijn daarbij vanzelfsprekend. Wij communiceren open én luisteren actief naar andere meningen.

Leiderschap

Goed bestuur begint bij sterk en verbindend leiderschap dat gebruikt maakt van de kracht van de samenleving. Het college bestuurt collegiaal vanuit een gezamenlijke visie, gedeelde waarden en heldere prioriteiten. De goede lijn die is ingezet, zetten we voort door de resultaten van onze organisatie beter meetbaar te maken en de bestuursfilosofie nadrukkelijk onderdeel te laten zijn van de cultuurverandering binnen de organisatie. Rollen en verantwoordelijkheden zijn

duidelijk: het college bestuurt, de raad kadert en controleert, en de ambtelijke organisatie adviseert professioneel en onafhankelijk en voert uit. Daarbij is aandacht voor bestuurlijke volwassenheid, inhoudelijke scherpheid en meer recht doen aan minderheden in raad en samenleving. We informeren en betrekken de gemeenteraad actief.

Leiderschap vraagt om zichtbaarheid, voorspelbaarheid en verantwoordelijkheid. Bestuur en organisatie zijn toegankelijk in alle kernen, leggen keuzes duidelijk uit en durven moeilijke besluiten te nemen. De gemeente werkt zorgvuldig vanuit het doel van regels, maar toont ook bestuurlijk lef en creativiteit om te doen wat nodig is past daarbij regels aan.

Vertrouwen is de basis

Vertrouwen vormt de basis van goed bestuur. Het ontstaat wanneer inwoners ervaren dat de overheid betrouwbaar is, afspraken nakomt, transparant communiceert en zichtbaar aanwezig is. Zonder vertrouwen ontstaan afstand en stilstand; met vertrouwen ontstaat ruimte voor samenwerking en initiatief.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat vertrouwen niet vanzelfsprekend is. Daarom bouwt de gemeente voort op wat

goed gaat, maar erkent zij ook waar verbetering nodig is. Door voorspelbaar, transparant en verantwoordelijk te handelen, werkt de gemeente stap voor stap aan herstel en versterking van vertrouwen. We zetten daarbij in op een onafhankelijk ombudsfunctie in Horst aan de Maas.

Rol van de overheid

Horst aan de Maas is sterk door de kracht van inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Veel oplossingen ontstaan vanuit de samenleving zelf. Daarom kiest de gemeente voor een overheid die stimuleert, faciliteert, vertrouwen en ruimte geeft aan initiatief, samenwerking en eigenaarschap.

Vertrouwen is daarbij niet vrijblijvend. Vrijheid vraagt verantwoordelijkheid. Waar vertrouwen wordt misbruikt of publieke belangen worden geschaad, treedt de overheid duidelijk en consequent op: high trust, high penalty. Bij veiligheid, handhaving, financiële verantwoordelijkheid en wettelijke taken blijft de gemeente nadrukkelijk zelf aan zet. Waar publieke belangen in het geding zijn of ongelijkheid ontstaat, neemt de gemeente regie en maakt zij duidelijke keuzes.

Goed bestuur vraagt om balans: ruimte geven waar het kan, sturen waar het moet.

Gedeelde waarden

Een toekomstbestendige gemeente ontstaat niet door beleid en ambities, maar vooral door de manier waarop bestuur, organisatie en samenleving samenwerken.

De opgaves waar we voor staan vragen om een overheid die richting geeft, vertrouwen krijgt en weet wanneer ze moet sturen en wanneer ze ruimte moet geven.

De gemeente wil bouwen op de kracht van inwoners, ondernemers, verenigingen, vrijwilligers, maatschappelijke en ondernemersorganisaties. Niet alles hoeft vanuit de overheid te komen: vertrouwen geven en krijgen, verantwoordelijkheid geven en nemen & samen werken zijn essentieel. Daarom vormen gedeelde waarden het fundament hoe wij besturen, hoe wij met elkaar omgaan en samenwerken met raad, organisatie en de samenleving:

Een overheid die dienstbaar is

De overheid staat ten dienste van de samenleving en niet andersom. Regels moeten ondersteunend zijn en bijdragen aan het publieke belang. Dat vraagt om zorgvuldigheid, bescheidenheid en toegankelijkheid. Bestuur en organisatie moeten dichtbij inwoners staan en handelen vanuit de vraag wat echt nodig is voor de gemeenschap.

Een overheid die betrouwbaar, transparant en integer is

Vertrouwen vormt de basis van goed bestuur en moet dagelijks verdiend worden. De gemeente wil voorspelbaar en eerlijk handelen: afspraak is afspraak. Keuzes worden duidelijk uitgelegd en bestuurders zijn aanspreekbaar op hun handelen. Transparantie, integriteit, fatsoen & respect en samenwerking staan centraal, met meer aandacht voor minderheden in de gemeenteraad en steeds zoekend naar breed draagvlak met inhoudelijke scherpte en bestuurlijke volwassenheid. De overheid neemt verantwoordelijkheid voor Rijksbeleid en verschuilt zich niet achter regels of systemen. Daarbij horen

ook zorgvuldige klachtbehandeling, onafhankelijke reflectie en gelijke behandeling van inwoners. Gelijkheid, rechtszekerheid en voorspelbaarheid zijn voor ons vanzelfsprekend

Een overheid die resultaatgericht en realistisch is

Besturen betekent keuzes maken en prioriteiten stellen. Niet alles hoeft perfect te zijn; liever een goed resultaat dan eindeloos streven naar perfectie. We maken fouten, we mogen fouten maken en zijn daar eerlijk over. Bestaand beleid wordt regelmatig geëvalueerd op effectiviteit en toekomstbestendigheid. Waar nodig wordt beleid aangepast, vereenvoudigd of beëindigd. Niet ieder incidenten vraagt om nieuwe regels: er zijn nu eenmaal risico's. Met stimuleren krijgen we de beweging die nodig is en werkt beter dan verbieden of gebieden.

Een overheid die denkt in kansen en mogelijkheden

De grondhouding van de gemeente is "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij". Initiatief, ondernemerschap en innovatie krijgen ruimte. Daarbij staan oplossingen en doelen centraal, niet procedures. Creativiteit en bestuurlijk lef zijn belangrijk, maar keuzes moeten wel realistisch, uitvoerbaar en toekomstbestendig blijven.

Een overheid die ruimte geeft én verantwoordelijkheid vraagt

Sterke gemeenschappen ontstaan wanneer inwoners zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen. Daarom kiest de gemeente voor vertrouwen, ruimte en ondersteuning. Ruimte geven betekent ook accepteren dat niet alles loopt zoals je wilt. Dat vraagt bestuurlijk moed en vertrouwen hebben in de samenleving.

De kennis en kracht uit de samenleving vormen het uitgangspunt. We luisteren, we geven vertrouwen, we staan in verbinding en we werken van buiten naar binnen. Tegelijk vraagt vertrouwen ook verantwoordelijkheid en het aanspreekbaar daarop zijn. High trust, high penalty is het credo. Bij veiligheid, handhaving en wettelijke taken houdt de gemeente regie en maakt duidelijke keuzes. Goed bestuur vraagt balans: ruimte geven waar het kan en stevig optreden waar het moet.

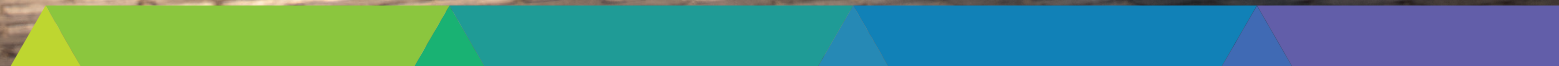
Een overheid die de lokale democratie versterkt

Een sterke democratie ontstaat door goede samenwerking tussen bestuur, raad en samenleving. Inwoners moeten niet alleen gehoord worden, maar ook ervaren dat zij invloed hebben. Inwonersparticipatie wordt daarom een

vanzelfsprekend onderdeel van beleid en besluitvorming. De gemeente kiest voor laagdrempelige & praktische vormen van betrokkenheid en onderzoekt met een pilot voor een burgerberaad hoe inwoners nog beter kunnen meedenken.

Een overheid die toekomstgericht is

De gemeente bestuurt niet alleen voor vandaag, maar ook voor toekomstige generaties. Dat betekent werken aan een toekomstgerichte leefomgeving, een sterke economie, brede welvaart, sterke gemeenschappen en dorpen en financieel verantwoord bestuur. Ecologische, sociale en economische belangen moeten daarbij in balans zijn.

Wonen

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat iedere inwoner van Horst aan de Maas in een passende en betaalbare woning kan wonen. We bouwen primair voor de lokale behoefte, met aandacht voor eigen inwoners en doorstromers, maar zijn ons bewust van de regionale vraag.

Woningbouw zien we als sleutel voor leefbare kernen. We bouwen groene en veilige wijken met voldoende ruimte voor ontmoeting. We revitaliseren daar waar nodig, bouwen aan sterke gemeenschappen en het behoud van voorzieningen.

We kiezen voor een versnelling van de woningbouw, waarbij we pragmatisch en creatief omgaan met procedures en inzetten op concrete resultaten. We zetten in op kwaliteit en betaalbaarheid van woningen. De gemeente neemt hierbij nadrukkelijk regie op de woningbouwontwikkeling en stuurt actief op aantallen, type woningen en tempo, in nauwe samenwerking met corporaties en marktpartijen.

Om in de totale woningbehoefte te voorzien, realiseren we grotere woningbouwlocaties en uitbreidingen en benutten we gelijktijdig de kansen van inbreiding, transformatie en innovatieve woonconcepten, zodat we sneller en flexibeler kunnen bouwen.

Hoe gaan we dat doen?

- We bouwen in alle dorpen en kernen, naar schaal, behoefte en met meer nadruk op kwaliteit. Voor iedere kern stellen we een concreet woningbouwplan op. Met gerichte fasering zorgen we dat in elke kern ontwikkeling plaatsvindt, omdat we prioriteren op impact en bijdrage aan de leefbaarheid. Hierbij ligt de prioriteit bij Meerlo, Tienray, Melderslo, en Sevenum. Dat doen we in leefbare wijken met voldoende ruimte voor groen, water en ontmoeting.
- We realiseren 3.000 kwalitatief goede woningen in 10 jaar om te voorzien in de lokale behoefte. Naarmate deze behoefte is ingevuld, ontstaat mogelijk ruimte om extra te bouwen ten behoeve van de vitaliteit, mits passend bij leefbaarheid.
- We pakken kansen in vormen van circulaire woningbouw en in netbewust bouwen.
- We benutten actief inbreidingslocaties en komen binnen één jaar met een plan van aanpak voor prioritaire inbreidingslocaties, inclusief concrete uitvoering.
- We zetten in op transformatie van maatschappelijk vastgoed en kerken.
- We gaan leegstand tegen door actief het gesprek aan te gaan met eigenaren.
- We zien kansen voor herbestemming van een deel van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in het buitengebied. Denk aan woningbouw, specifieke bedrijvigheid of natuur. Voorwaarden zijn dat het ruimtelijk past en andere ontwikkelingen in het buitengebied niet belemmert.
- We voeren een actieve grondpolitiek en zetten het ruimtelijk instrumentarium in om regie te houden op woningbouwontwikkeling.

- We zetten in op een divers en toekomstbestendig woningaanbod, dat aansluit bij veranderende samenstelling van huishoudens. We spelen in op de groei van kleinere huishoudens en bieden ruimte voor innovatieve woonvormen, zoals zorgbuurthuizen, pre-mantelzorgwoningen en familiewoningen. Daarnaast blijven we inzetten op creatieve oplossingen, zoals hoe we omgaan met spuitzones, woningsplitsing, het omzetten van bedrijfswoningen, CPO-projecten, optoppen, toevoegen van een woning op eigen perceel. Waar passend kiezen we voor gestapelde bouw.
- We bouwen betaalbaar. Voldoende woningen voor elke inkomensgroep. Dat betekent dat we bij nieuwbouwprojecten vanaf 12 woningen de 30% sociale huur per project handhaven. We wijken af daar waar het nodig is voor realisatie van het project en compenseren dan in andere projecten. We zoeken actief naar mogelijkheden om ook voor de inkomensgroep die afhankelijk is van sociale huur koopwoningen te bouwen en een systematiek die zorgt dat ze ook bij doorverkoop betaalbaar blijven. Als dat lukt is dat uitwisselbaar met sociale huur.

- We ontwikkelen instrumentarium om betaalbaarheid te vergroten waaronder bijvoorbeeld mogelijkheden voor erfpacht en grondprijsverlaging met kettingbeding. We wentelen hierbij niet af op toekomstige generaties, zodat zij met de rekening komen te zitten.
- We bevorderen doorstroming, met name voor senioren, onder andere door passende woonvormen en zorggerichte oplossingen. We werken hierbij samen met inwoners en zorgpartijen aan oplossingen die aansluiten bij de behoefte en stimuleren actief bewustwording en eigen woon en woon-zorg initiatieven.
- We nemen bij het opvangen van aanvullende woningbehoefte, waaronder bijzondere doelgroepen zoals arbeidsmigranten en mensen met een specifieke zorgvraag, onze verantwoordelijkheid in regionaal verband, waarbij wederkerigheid en een evenwichtige verdeling tussen gemeenten voorwaardelijk zijn.
- We realiseren woningbouwinitiatieven sneller door doorlooptijden te verkorten en procedures te vereenvoudigen. We zoeken hierbij ook samenwerking met initiatiefnemers en ontwikkelaars.
- We analyseren binnen 100 dagen afgewezen aanvragen en stellen daar waar nodig ons beleid bij.

- We hebben oog voor goede voorbeelden. Hierbij zoeken we naar synergie (blauwdrukken) tussen projecten, met oog voor de kwaliteit van de individuele kern.
- We nemen onze verantwoordelijkheid voor de spreidingswet en voeren ons deel uit op een bij Horst aan de Maas passende manier. Wij zetten in op een doorontwikkelde doorstroomvoorziening in plaats van een traditioneel AZC. De huidige opvang in onze doorstroomvoorziening eindigt zoals afgesproken met de buurt op 31 januari 2028.

Dorpen, kernen en leefbaarheid

Wat willen we bereiken?

Sterke dorpen en leefbare wijken vormen het hart van Horst aan de Maas. We willen sterke, leefbare en toekomstbestendige dorpen en wijken waar inwoners prettig wonen, elkaar ontmoeten, leren kennen en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en voor elkaar.

Sterke gemeenschappen vormen de basis van leefbaarheid: het gaat om meer dan stenen alleen. We zien leefbaarheid als een samenhang van sociale verbinding, voorzieningen, bereikbaarheid en een passende woonomgeving, waarbij we in samenhang met bijvoorbeeld het volkshuisvestingsbeleid zorgen voor vitale dorpen waar alle generaties kunnen blijven wonen, leven en meedoen. Ook kunst en cultuur dragen daaraan bij in de vorm van zingeving en identiteit.

Mensen komen in beweging wanneer zij zich gezien, gehoord en betrokken voelen of een drijfveer hebben. Daarom verleiden we inwoners om mee te doen door ruimte te geven aan initiatieven, successen zichtbaar te maken en vertrouwen centraal te stellen.

Wij laten daarbij bewust los, omdat we geloven in de kracht van inwoners en gemeenschappen. Zij weten vaak zelf het beste wat nodig is. Niet alles hoeft vanuit

de gemeente gestuurd of geregeld te worden. Wij vertrouwen op hun kracht en geven ruimte om zelf richting te geven. Daarom stimuleren we eigen initiatief en zetten we in op meer zelfsturing en zelfredzaamheid, in het tempo dat past bij die gemeenschap.

Leefbaarheid is daarbij het vertrekpunt en dat vraagt om een gebiedsgerichte aanpak. Elk dorp is anders en niet ieder dorp heeft dezelfde behoeften, mogelijkheden of opgaven. Voorzieningen, ontmoetingsplekken, verenigingen, sport, cultuur en de kwaliteit van de leefomgeving bepalen de kracht van onze dorpen. Daar sturen we actief op, met oog voor de identiteit van ieder dorp en de vraag wat nodig is om toekomstbestendig te blijven.

De gemeente ondersteunt waar nodig, faciliteert waar gewenst en laat los waar dat kan. Daarbij zijn we duidelijk over verwachtingen: niet alles kan overal en zelfsturing kent ook grenzen. Loslaten betekent niet wegstappen, maar samen verantwoordelijkheid dragen en soms ook moeilijke keuzes uitleggen. We zoeken steeds de balans tussen ruimte geven en verantwoordelijkheid nemen.

We investeren in voorzieningen, verenigingen, cultuur, sport en ontmoeting als fundament onder sterke gemeenschappen. Juist daar ontstaan verbindingen, leren mensen elkaar kennen en groeit de sociale samenhang. Daarbij kijken we niet alleen naar behoud, maar ook naar vernieuwing, clustering en toekomstbestendige oplossingen die passen bij het dorp(en). Hierbij beslissen we niet over de gemeenschap, maar altijd in samenspraak met. We hebben de voorkeur dat initiatieven van onderop komen.

Hoe gaan we dat doen?

- We groeien toe naar meer zelfsturing en onderzoeken hoe dorpen op een realistische en duurzame manier steeds meer zelf richting kunnen geven aan hun fysieke en sociale leefomgeving. Daarbij bieden we ondersteuning waar nodig en ruimte waar dat kan, zodat dit ook richting geeft aan het wenkend perspectief voor onze dorpen.
- We stimuleren dat inwoners of gemeenschappen zelf aangeven wat zij nodig hebben en welke keuzes prioriteit hebben. Daarbij laten we ruimte voor verschillende vormen van organisatie.
- We werken gebiedsgericht en dorpsgericht en zoeken hierbij aansluiting bij de eigen identiteit, behoefte en ontwikkelkracht van ieder dorp.
- We zetten de aanpak 'Ken de Dorpen' voort en versterken de inzet van gebiedsmakelaars.
- De gemeente helpt en ondersteunt dorpen om waar nodig zelf expertise of ondersteuning te kunnen organiseren. Hiervoor verkennen we de inzet van budgetoverdracht of een gemeenschapsfonds om initiatieven vanuit dorpen en wijken te ondersteunen.

- We investeren in sterke, toegankelijke en toekomstbestendige voorzieningen in alle dorpen. Uitgangspunt is dat ieder dorp voldoende ontmoetingsplekken heeft. Dat kan op verschillende manieren georganiseerd worden.
- We kijken bij accommodaties naar maatschappelijke meerwaarde, leefbaarheid, haalbaarheid, toekomstbestendigheid en de specifieke behoefte van een dorp, vereniging of gemeenschap. We kiezen hierbij voor slimme clustering, zoals multifunctionele accommodaties of dorps-overstijgende voorzieningen. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor lopende en bekende vraagstukken.
- We investeren, vooral financieel, in ontmoeting en leefbaarheid. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn onze (maatschappelijke) accommodaties. De budgetten die we daarvoor nodig hebben en de ruimte die we onze inwoners gaan geven voegen we samen en breiden we uit in een te vormen dorpenfonds met daarbij behorende leefbaarheidsagenda.
- We brengen het speelbeleid bij de tijd en zorgen dat dorpen zelf meer invloed krijgen op speel- en beweegvoorzieningen in hun omgeving.
- We stimuleren een gezond verenigingsleven, sport en bewegen voor iedereen, onder andere door meer openbare sport- en beweegplekken.
- We nemen uiterlijk in 2027 een besluit over hoe de zwemvoorziening in Horst in de Maas er in de toekomst uit gaat zien.
- We zien dat een investering in topsport een impuls kan geven aan breedtesport. We hebben aandacht hiervoor in onze ambities.
- We verkennen een vrijetijdspas of app voor jongeren, waarmee ze kunnen deelnemen aan sport, cultuur en muzikale activiteiten en verenigingen.

- We onderzoeken de behoefte naar voorzieningen en of aanpak voor de middelbare schooljeugd om elkaar te ontmoeten.
- We ondersteunen evenementen in alle kernen, zoals kermissen, dorps- en buurtfeesten als belangrijke dragers van leefbaarheid en gemeenschapszin.
- We verminderen onnodige regeldruk voor organisatoren. We ondersteunen bij vergunningaanvragen. We kijken waar meerjarige vergunningen mogelijk zijn. En we zorgen voor behoud van de eventencoördinator als vast aanspreekpunt.
- We brengen het kermisbeleid bij de tijd. Dat betekent dat we voor Horst gaan voor één grotere en betere kermis en waarbij we voor alle georganiseerde kermissen aandacht hebben voor de betaalbaarheid van de attracties.
- We investeren in kunst, cultuur en erfgoed als onderdeel van kwaliteit van leven, identiteit en trots op onze dorpen. Daarbij is ruimte voor zowel traditionele cultuur als nieuwe culturele initiatieven in de openbare ruimte.
- We ondersteunen lokale cultuur en erfgoed, zoals harmonie, fanfare, carnaval, de Limburgse taal en de diverse lokale dialecten en tradities, en helpen onderwijs en verenigingen om dit levend te houden voor volgende generaties.
- We versterken de mogelijkheid om subsidies in te zetten voor sterke gemeenschappen.
- We faciliteren musea en erfgoedlocaties waar deze maatschappelijke meerwaarde hebben. Een investering hierin moet ten goede komen aan de gemeenschap, bijvoorbeeld in de vorm van cultuureducatie.

- We behouden en versterken lokaal erfgoed, waaronder moderne architectuur en landschappen. Voor Kasteel Ter Horst werken we toe naar een toekomstbestendige oplossing, waarbij behoud, herontwikkeling en passende functies centraal staan. Waaronder ook naoorlogse architectuur en landschappen. We bieden ruimte voor bijzondere architectuur.
- We ondersteunen lokale erfgoedorganisaties en bovenlokale initiatieven om krachten te bundelen.
- We onderzoeken een structurele bekostiging voor kunst in de openbare ruimte,
- We erkennen het belang van lokale informatievoorziening, bijvoorbeeld via een sterke streekomroep en gemeenschapsvorming in dorpen en wijken.
- We versterken de lokale democratie door inwoners actief en passend te betrekken bij beleid en besluitvorming, met laagdrempelige en praktische vormen van participatie. We voeren een pilot met een burgerberaad uit en beoordelen op basis daarvan de verdere inzet.

Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

We willen een gemeente zijn waarin inwoners gezond, zelfstandig en veerkrachtig kunnen leven, waarin iedereen mee kan doen en waarin we naar elkaar omkijken. Het sociaal domein draait voor ons om samenredzaamheid: zelf en samen waar het kan, professionele zorg als het nodig is.

De beschikbaarheid en betaalbaarheid van zorg staan onder druk: de zorgvraag groeit, personeel is schaars en de kosten nemen sterk toe, onder andere door demografie. We willen zorg en ondersteuning voor onze inwoners beschikbaar en betaalbaar houden. Daarvoor is een transformatie nodig. We moeten fundamentele keuzes maken die moeten leiden tot gezondere inwoners en gemeenschappen en daarmee minder zorgvraag. Zorg los je niet alleen op met nieuwe of andere zorg, maar ook met meer bestaanszekerheid, meer stabiliteit en met meer (positieve) gezondheid. Om mee te kunnen doen en goed voor jezelf en je omgeving te kunnen zorgen moet je stabiliteit ervaren en geen geldzorgen hebben. Daarin pakken we de gemeentelijke verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld in onze inkomensondersteuning.

Daarom zetten we in op een inclusieve en veerkrachtige samenleving waarin mensen elkaar ontmoeten, elkaar kennen en zichzelf kunnen zijn. Wij staan voor sociale rechtvaardigheid. Een gemeente waar niemand wordt buitengesloten en waar iedereen een eerlijke kans krijgt om een goed leven op te bouwen. Daarom is het nodig dat voorzieningen en laagdrempelige ondersteuning dichtbij en toegankelijk

zijn. Daarbij kijken we niet alleen naar zorgvragen, maar vooral naar wat nodig is om problemen te voorkomen. Preventie, vroegsignalering en het versterken van eigen kracht en netwerken zijn de basis. Gezondheid en welzijn moeten leidend zijn in onze keuzes, niet het systeem.

We willen dat zorg betaalbaar en beschikbaar blijft voor inwoners die deze echt nodig hebben. Dat vraagt om een stabiele en sterke sociale basis, duidelijke keuzes, regie op schaarste en een eerlijke verdeling van middelen en menskracht. We voeren het gesprek over eigen verantwoordelijkheid, solidariteit en de rol van de overheid, zonder mensen los te laten die ondersteuning nodig hebben.

De gemeente neemt hierin een actieve regierol en respecteert de keuzevrijheid van inwoners. We sturen op samenwerking, effectiviteit en maatschappelijke meerwaarde.

We werken vanuit vertrouwen en willen administratieve lasten in lijn brengen met de informatie die we nodig hebben om te sturen op kwaliteit van zorg en effectieve inzet van budgetten. Doel is om professionals in staat te stellen meer tijd te besteden aan het werken vanuit de bedoeling van de wet.

Hoe gaan we dat doen?

- We stimuleren gezonde leefstijl en normaliseren gezonde keuzes, zonder te vervallen in betutteling. Gezond leven moet de vanzelfsprekende keuze worden, met ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en stellen positieve gezondheid centraal in het maken van keuzes en beleid.
- We zetten preventie en vroegsignalering centraal. Om, daar waar mogelijk, zwaardere zorg later te voorkomen en daarmee zorg beschikbaar te houden daar waar het wél nodig is en blijft.
- We versterken samenredzaamheid: zelf waar het kan, samen waar het nodig is en professionele zorg waar het echt niet anders kan. Daarbij investeren we in onze gemeenschappen waardoor lokale en eigen netwerken sterker worden en inwoners beter in staat zijn hun eigen netwerk sterker te maken en eigen verantwoordelijkheid te nemen.
- We versterken mantelzorgondersteuning en onderzoeken aanvullende voorzieningen zoals logeerhuizen en betere ondersteuning voor mantelzorgers en gezinnen.
- We investeren in hulp dichtbij, onder andere door inzet van hulpverleners op scholen, zetten in op versterking van mentale gezondheid en extra aandacht voor eenzaamheid.
- We zetten sterker in op preventie van alcohol-, drugs- en gokproblematiek, met aandacht voor jongeren, ouders en bewustwording binnen gezinnen en scholen. Daarvoor gebruiken we de IN! Horst aan de Maas aanpak.

- We bieden binnen de jeugdzorg hulp die dichtbij en zo passend mogelijk is bij de zorgvraag. We zetten in op normaliseren en demedicaliseren binnen de jeugdzorg. Niet ieder probleem vraagt om professionele zorg; waar mogelijk versterken we eerst de thuissituatie, het onderwijs en het sociale netwerk rondom kinderen en gezinnen.
- We blijven onze aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties doorzetten met een sterke lokale toegang, intensieve casusregie en een leidende rol in de regio.
- We werken aan een toegankelijke openbare ruimte. Openbare toiletten organiseren wij bij de verbouwing van het gemeentehuis.
- We versterken de samenwerking tussen en met zorgaanbieders, verwijzers en voorliggend veld en sturen actief op betere afstemming, informatie-uitwisseling en gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- We nemen regie op schaarste in zorg en ondersteuning, bijvoorbeeld in huisartsenzorg en jeugdzorg, en voeren het gesprek met partners over slimme inzet van capaciteit, voldoende personeel en behoud van zorg dichtbij.
- We werken meer vanuit maatschappelijke businesscases en zetten daar capaciteit op in: we kijken niet alleen naar de kosten van preventie en ondersteuning, maar vooral naar wat investeringen op termijn opleveren, bijvoorbeeld bij valpreventie, vroegsignalering en mentale gezondheid. Investeren aan de voorkant moet zich ook zichtbaar terugverdienen aan de achterkant. We maken inzichtelijk waar de investering wordt terugverdiend en we verleiden die partners om mee te investeren.
- We stimuleren maatschappelijke participatie en zorgen dat niemand aan de zijlijn staat. Iedereen doet mee naar vermogen, ook mensen met een beperking, onder andere via sport, werk en passende participatie binnen de gemeente zelf.

- We ontwikkelen Onze Loods op basis van onze wettelijke taken en onze ambities.
- We behouden de inkomensregelingen tot 130% van het sociaal minimum omdat werken moet lonen en iedereen mee moet kunnen doen. Daarbij voorkomen we onnodige stapeling van regelingen en zorgen we voor een eerlijk en begrijpelijk stelsel.
- We bekijken per inwoner naar een passende aanpak. Zowel in wat er nodig is om in levensonderhoud te kunnen voorzien, als in hoe mensen weer stappen kunnen zetten in meedoen en zo zelfredzaam mogelijk worden. We vragen een tegenprestatie die passend en gericht is op ontwikkeling, zelfstandigheid en meedoen in de samenleving.
- We blijven werken met de stabiliteitsaanpak met als doel dat mensen mee kunnen blijven doen in de samenleving. We voeren de wet praktisch en doelmatig uit.
- Inclusie betekent dat iedereen mee mag doen en zich welkom voelt, ongeacht verschillen zoals afkomst, geslacht, leeftijd, beperking, religie of seksuele oriëntatie. We stellen daarom een inclusie agenda op, waarin we afspraken maken hoe we hier als gemeente onze rol pakken. Openbare voorzieningen bruikbaar maken voor iedereen, gemeentelijke diensten en informatie toegankelijk en begrijpelijk maken en mensen met een beperking actief betrekken bij beleidsvorming en projectontwikkeling.
- Wij hebben vertrouwen dat iedereen een bijdrage wil leveren. Daarom zetten wij bij statushouders in op inburgering en integratie, zodat ze mee kunnen doen en mee gaan doen.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

Goed onderwijs is de basis voor gelijke kansen, sterke dorpen en een gezonde toekomst voor onze jeugd. Scholen zijn meer dan plekken om te leren; ze zijn belangrijke voorzieningen voor leefbare kernen, ontmoetingsplekken voor gezinnen en een fundament onder onze samenleving.

We willen dat ieder kind en iedere jongere zich optimaal kan ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperking of woonplaats. Daarbij gaat het niet alleen om onderwijs, maar ook om fysieke en mentale gezondheid, veiligheid, sport, cultuur en het op tijd signaleren van problemen. Onderwijs, jeugdhulp en zorg moeten daarin beter met elkaar verbonden zijn.

We zetten in op toekomstbestendige schoolvoorzieningen met extra aandacht voor bewegingsonderwijs, zowel binnen als buiten, in een veilige omgeving met goede en veilige bereikbaarheid en een sterke aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarbij hebben we oog voor techniek, vakonderwijs, mbo en hbo, zodat jongeren zich kunnen ontwikkelen én kansen houden in onze regio.

De gemeente neemt hierin een actieve, maar realistische rol. We pakken onze verantwoordelijkheid waar het gaat om onderwijshuisvesting, bereikbaarheid, preventie en samenwerking, maar blijven duidelijk over de rolverdeling met schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en andere partners.

Hoe gaan we dat doen?

- We zorgen voor sterke en bereikbare onderwijsvoorzieningen in onze gemeente, zodat kinderen en jongeren dichtbij onderwijs kunnen volgen en dorpen leefbaar blijven.
- We voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het uitvoeringsprogramma voortvarend uit, zodat scholen toekomstbestendig, veilig en passend gehuisvest zijn.
- We maken duidelijke keuzes in onderwijshuisvesting, waarbij leefbaarheid van kernen, kwaliteit van voorzieningen en toekomstbestendigheid leidend zijn. Waar nodig kiezen we voor clustering en multifunctionele oplossingen zoals kindcentra.
- We versterken de samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg, zodat problemen eerder worden gesignaleerd en kinderen sneller passende ondersteuning krijgen. Preventie en vroegsignalering staan hierbij centraal.
- We zetten in op passend onderwijs, waarbij alle kinderen in Horst in de Maas zo thuis en kind nabij mogelijk het onderwijs krijgen wat bij ze past. Voor sommige kinderen betekent dit dat extra ondersteuning nodig is. Hierbij streven we ernaar om deze kinderen zo goed mogelijk mee te laten doen binnen het reguliere onderwijs. Daarbij bewaken we de balans tussen onderwijsondersteuning en zorg, en blijven we kritisch op de rolverdeling en uitvoerbaarheid.
- We zorgen voor goed en toegankelijk leerlingenvervoer.
- We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, met extra aandacht voor techniek, vakonderwijs, mbo en sectoren die belangrijk zijn voor onze regio, zoals agribusiness, zorg en innovatie. Dit doen we o.a. door een initiatief als de "Onderwegwijzer".

- We willen een gemeente en een regio zijn waar beroepsonderwijs zich graag wil vestigen. Hierdoor kunnen we mbo- en hbo-onderwijs in de regio verder uitbreiden. We durven te investeren in vestigingsvoorwaarden zoals de bereikbaarheid en huisvesting van studenten.
- We zetten in op inburgering, taal en basisvaardigheden, zodat nieuwe inwoners sneller kunnen meedoen in onderwijs, werk en samenleving.
- We stimuleren brede ontwikkeling van kinderen en jongeren, met aandacht voor sport, cultuur, muziek, gezondheid en sociale ontwikkeling, omdat onderwijs meer is dan leren alleen.
- Wij zetten in op sport en bewegen in het onderwijs omdat wij vinden dat dit naast fysieke verbetering ook een belangrijke rol vervult bij het leren werken in teamverband en de mentale weerbaarheid.
- We geven als gemeente als bestuur en organisatie het goede voorbeeld als het gaat over stages, werkervaringsplekken en doorgroeimogelijkheden.
- We blijven investeren in een goede bibliotheekvoorziening. Vanuit ambitie om te werken aan basisvaardigheden én vanuit de zorgplicht in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Pijlers daaronder zijn drie locaties en een doorlopende leeslijn van nul tot en met achttien jaar.

Brand

Brand

Brand

Economie, ondernemerschap, detailhandel en horeca

Wat willen we bereiken?

Horst aan de Maas is van nature ondernemend en daar zijn we trots op. Ondernemers vormen de ruggengraat van onze economie en dragen bij aan levendige dorpen en centra. Tegelijkertijd is onze economie volop in ontwikkeling. Wij zien economie als middel met brede welvaart als doel. We willen regie pakken op deze ontwikkeling, zodat onze gemeente toekomstbestendig wordt en de economie werkt ten gunste van onze inwoners en ondernemers.

We zetten in op een sterk economisch ecosysteem waarin ondernemers, start- en scale-ups, kennisinstellingen, onderwijs, overheid en omgeving samenwerken.

We kiezen voor een duidelijke economische koers en profiel: ons economische DNA. Dit vraagt om een sterke en toekomstbestendige primaire sector. We bouwen voort op onze kracht als innovatieve agrarische regio en versterken tegelijkertijd onze positie in recreatie en toerisme. We zetten in op innovatie en het verhogen van toegevoegde economische waarde.

De gemeente neemt hierin een actieve en verbindende rol. We faciliteren ondernemers en nemen initiatief om beweging te creëren en partijen bij elkaar te brengen. Dit doen we zowel via de harde kant, zoals ruimtelijke mogelijkheden, het

verminderen van regeldruk en het creëren van ontwikkelruimte, als via de zachte kant, door relaties te versterken en samenwerking te stimuleren.

We zijn trots op ons verhaal en vertellen dat ook waar nodig om bij te dragen aan onze ambities.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op sterke en vitale centra en ondersteunen initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid en economische vitaliteit van onze kernen.

In de hoofkernen is er een detailhandels, en horeca-aanbod gerealiseerd dat past bij de woonambities. In het kader van vergrijzing is tevens nagedacht hoe in overige kernen horeca en detailhandelsfunctie bereikbaar blijven.

We willen een aantrekkelijk ondernemersklimaat waarin ondernemers ruimte krijgen om te ondernemen en zich te ontwikkelen. De gemeente werkt actief samen met ondernemers en hun organisaties om knelpunten weg te nemen en kansen te benutten.

Hoe gaan we dat doen?

- We nemen als gemeente een actieve regierol in de toekomstgerichte economische ontwikkeling, waarbij we richting geven en samenwerking stimuleren. Dit door het versterken van het economisch ecosysteem door samenwerking tussen bedrijven, onderwijs, kennisinstellingen, overheid en omgeving actief te verbeteren.

- We ontwikkelen een duidelijk economisch profiel en visie, gebaseerd op onze kracht in de agrarische sector, innovatie en recreatie en toerisme.
- We stimuleren innovatie, het verhogen van economisch toegevoegde waarde en de productiviteit, o.a. gericht op het verminderen van de afhankelijkheid van arbeidsmigratie en het creëren van werkgelegenheid met meer toegevoegde waarde
- We combineren een faciliterende rol op de harde kant (ruimtelijke mogelijkheden, regeldruk verminderen, ontwikkelruimte creëren) met een actieve rol op de zachte kant (verbinden, netwerkvorming en relatiebeheer).
- We zetten in op een positieve en stimulerende benadering van ondernemers, waarbij we ruimte bieden voor ontwikkeling en waar nodig sturen op gewenste richting.
- We maken gebruik van zowel stimulerende maatregelen als sturingsinstrumenten, waarbij we verleiden waar het kan en ingrijpen waar dat nodig is.
- We creëren mogelijkheden voor start ups en scale-ups, bijvoorbeeld in een bedrijfsverzamelgebouw.
- We pakken samen met het bedrijfsleven kansen rondom circulaire economie op en onderzoeken en stimuleren de mogelijkheid van nieuwe verdienmodellen.

- We versterken het ondernemersklimaat en zorgen dat ondernemers ervaren dat de gemeente toegankelijk is, luistert, meedenkt en ruimte biedt om te ondernemen.
- We werken actief samen met ondernemers en hun organisaties en zoeken structureel het gesprek op om knelpunten en kansen te bespreken.
- We verminderen onnodige regeldruk en maken ondernemen waar mogelijk eenvoudiger. We onderzoeken op initiatief van ondernemers, de mogelijkheden van een ondernemersfonds, dat alleen wordt ingevoerd bij voldoende draagvlak.
- We nemen regie op de revitalisering van bedrijventerreinen en winkelgebieden en breiden indien nodig, het revitaliseringsfonds uit.
- We evalueren de rol van para commerciële activiteiten (bijvoorbeeld vanuit verenigingen of dorpshuizen), in relatie tot commerciële partijen, en zorgen waar nodig voor een evenwichtige en eerlijke balans en houden rekening met de leefbaarheid van de kernen.
- We faciliteren centrummanagement in Grubbenvorst en Sevenum (inclusief reclameheffing)
- We voeren een benchmark huurprijzen uit.
- We kijken naar praktische oplossingen om de parkeerdruk in Horst-centrum te verminderen. Werken met venstertijden voor bevoorrading wordt overwogen.
- We ontwikkelen een actieplan detailhandel en horeca voor Grubbenvorst en Horst en Sevenum

Ruimte voor economie

Wat willen we bereiken?

Ruimte is schaars en vraagt om duidelijke keuzes. We zetten beschikbare ruimte gericht in voor economische ontwikkelingen die passen bij ons DNA en bijdragen aan brede welvaart. Dus maken we bewuste keuzes over welke bedrijvigheid we wel en niet willen faciliteren.

We zorgen voor voldoende ruimte voor lokale ondernemers en regionale economische ontwikkeling die aansluit bij ons economisch profiel en de brede welvaart versterken. Grootschalige logistiek willen we niet toestaan; logistiek is alleen mogelijk als ondersteunend onderdeel van lokale bedrijvigheid.

We werken aan een samenhangende ontwikkeling van bedrijventerreinen, waarbij we kansen benutten, zorgvuldig omgaan met ruimte en in gesprek blijven met de omgeving.

Hoe gaan we dat doen?

- Klaver 7 geven we nadrukkelijk samen met inwoners en de omgeving vorm. We durven hier kleiner te ontwikkelen en kiezen primair voor lokale ondernemers. Gemaakte afspraken over o.a. verkeer en natuurcompensatie vormen het uitgangspunt. We zijn ervan overtuigd dat dit het beste kan door regie te hebben op de gronden en zetten verantwoord in op het overnemen van de gronden en de ontwikkeling van Klaver 7 en Klaver 11. Hiervoor maken we verschillende scenario's inclusief financiële doorrekening.
- We willen ook voor de toekomst voldoende ontwikkelruimte behouden voor lokale ondernemers en bedrijven en/of met meerwaarde in ons economisch DNA. We zoeken deze ruimte in Klaver 11.
- We zetten in op het vergroten van bouwblokken als dat maatschappelijk meerwaarde biedt op andere gebieden zoals de energietransitie, dierenwelzijn, klimaatadaptatie of brandveiligheid waarbij we rekening houden met de omgeving, de plek en ruimtelijke kwaliteit.

Agrarische sector en landbouw

Wat willen we bereiken?

De agrarische sector is een belangrijke pijler onder onze economie, identiteit en leefomgeving. Tegelijkertijd staat de sector voor grote veranderingen. Wij zien deze transitie niet als een tegenstelling tussen landbouw, natuur, leefbaarheid en gezondheid, maar als een kans om deze samenhang te versterken. Een sterke primaire sector draagt tevens bij aan voedselzekerheid en is een belangrijk onderdeel van ons energievraagstuk. De transitie van de sector is een deel van de oplossing voor maatschappelijke vraagstukken. Ook als gemeente pakken we onze rol in deze transitie. Dit doen we door in te zetten op een verleidingstrategie.

We staan voor een sterke primaire sector. Onderdelen daarvan, zoals veehouderij en de volle grondtuintbouw zoals we die nu kennen, staan als gevolg van de maatschappelijk opgaven onder druk. We gaan samen met de ondernemers aan de slag om de randvoorwaarden te creëren en perspectief te bieden. Dit met minimaal gelijkblijvende economische output en waarbij recht gedaan wordt aan maatschappelijke vraagstukken op het gebied van arbeid, ruimte en energie.

We werken aan een toekomstbestendige landbouw waarin ecologische doelen, economische vitaliteit en leefbaarheid in samenhang worden gerealiseerd. Dit vraagt om duidelijke keuzes, een lange termijnvisie en een betrouwbare overheid. We bieden

perspectief aan ondernemers door ruimte te geven voor ontwikkeling, innovatie en nieuwe verdienmodellen.

De gemeente neemt hierin een actieve rol, samen met agrariërs, waterschap, provincie, natuurorganisaties, financiële instellingen en andere partners. We sturen op doelen en resultaten, en bieden ruimte, daar waar kansrijk voor maatwerk en/of gebiedsgerichte aanpakken en we zorgen voor de juiste randvoorwaarden.

Hoe gaan we dat doen?

- We zien landbouw als onderdeel van de bredere transitie van het buitengebied, waarbij economie, energie, natuur en leefomgeving in samenhang worden ontwikkeld en ecologische doelen worden gerealiseerd. Hierbij sluiten we aan bij het Limburgs Offensief Stikstof.
- We doorbreken de tegenstelling tussen landbouw enerzijds en natuur, leefbaarheid en positieve gezondheid anderzijds en zetten in op een transitie waarin deze belangen elkaar versterken.
- We bieden duidelijkheid, continuïteit en betrouwbaarheid in beleid, als randvoorwaarde voor investeringen en toekomstperspectief van agrarische bedrijven.
- We helpen de agrarische ondernemers in de transitie naar een toekomstbestendige bedrijfsvoering. De “Blijversaanpak” van de Provincie en de LLTB is daarvoor een geschikte methodiek.

- We werken dit uit in een uitvoeringsprogramma “landelijk gebied” met duidelijke en meetbare (ecologische) doelen, zonder een plus op bestaande regels en gebaseerd op het sluiten van kringlopen. Samen met de partners zorgen we voor de benodigde middelen, een stimulerende aanpak en randvoorwaarden zoals het instrumentarium uit de oude wet inrichting landelijk gebied. We kiezen hierbij voor doelsturing. We werken gebiedsgericht omdat er verschil is tussen gebieden en we hanteren de 7 transitiepaden van de SER (waaronder verbrede landbouw). Wij nemen verantwoordelijkheid voor het compenseren van de schade die ontstaat door onze besluitvorming. Bij grootschalige ontwikkelen voeren we een Landbouw effectenrapportage uit.
- We versterken de hippische sector, waarbij we inzetten op internationale samenwerking, ontwikkelen van vestigingsbeleid paardenbedrijven, inzet op soepel grensoverschrijdend verkeer van paarden en de doorontwikkeling van Grandorse.
- We stimuleren innovatie en experimenten zoals het instellen van een strategisch innovatie fonds en een door het Rijk erkende pilot gericht op doelsturing.

- We werken ten behoeve van de transformatie samen met partners zoals agrariërs, waterschap, landschapspartners, provincies en financiële instellingen aan concreet en stimulerend instrumentarium.
- We versterken de glastuinbouw vanuit drie verschillende sporen:
- We realiseren frictieruimte om economische output in de primaire sector die onder druk staat, zoals vollegronds groenteteelt, te compenseren door ontwikkelruimte in de glastuinbouw te geven.
- We realiseren schuifruimte voor glastuinbouwers zodat we op termijn ruimte behouden voor maatschappelijke opgaves.
- We ontwikkelen een glas-voor-glas-regeling. Dat betekent netto minder bestaand glas en meer kwaliteit.
- We creëren extra ruimte voor boomteelt in LOG Witveldweg (containervelden) en buffer Klaver 7 (laanbomen). We denken mee in het creëren van een ondersteunende logistieke hub voor lokale bedrijven.
- We zetten samen met de ondernemers en stakeholders in op mogelijkheden om vormen van volle grondtuinbouw in het Novex gebied de Peel te behouden, rekening houdend met de ecologisch opgave in dat gebied.
- We nemen actief deel aan overleggen met de andere boomteelt-gemeenten in Nederland om gezamenlijke activiteiten op te pakken die de gehele boomteeltsector aan gaan. We hebben extra aandacht voor mogelijkheden van boomteelt-containervelden die geen interactie hebben met grondwater (i.v.m. mogelijk verbreding grondwaterbeschermingsgebied).
- We volgen de door het vorige college ingezette lijn rondom de Kleefsedijk.

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Recreatie en toerisme is een van de belangrijke pijlers van ons economisch ecosysteem en draagt bij aan onze leefbaarheid en aantrekkelijkheid als gemeente.

We zetten in op een ontwikkeling die past bij de schaal en het karakter van onze kernen, met ruimte voor zowel kleinschalige initiatieven als gerichte grotere ontwikkelingen.

We kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak. Waar verspreid over de gemeente ruimte bieden aan, bij lokale bewoning en omgevingskwaliteit, passende initiatieven ruimte krijgen, maar grootschalige ontwikkelingen alleen plek krijgen in de toeristische zone rondom de Peelbergen. We durven actief in te zetten op het verplaatsen van dit soort initiatieven.

We werken samen met ondernemers en partners, zowel lokaal als regionaal, aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig recreatief aanbod. De opbrengsten uit toerisme zetten we gericht in om de kwaliteit van de (natuurlijke) omgeving, voorzieningen en infrastructuur te verbeteren, zodat zowel bezoekers als inwoners hiervan profiteren.

Door te streven naar een hogere kwaliteit in het toeristisch aanbod en een kwaliteitsslag te maken zien we een mogelijkheid om de leefbaarheid in onze kernen te versterken.

Hoe gaan we dat doen?

We hanteren een gebiedsgerichte aanpak, waarbij we sturen op een goede balans tussen economie, leefbaarheid en natuur, passend bij het karakter van de omgeving.

- We versterken het bestaand gebied de Peelbergen als recreatieve motor (grootschalig en intensieve recreatie) en maken voor andere gebieden, zoals de Kasteelse Bossen, duidelijke keuzes in functie en ontwikkeling. Hierbij kiezen we voor extensieve recreatie, rust en sport, die past bij het gebied.
- We ontwikkelen het gebied rondom Grandorse door, met meer aandacht voor de bezoeker, toeschouwers, de leefomgeving en de topsport.
- We werken samen met ondernemers en partners aan een sterk recreatief netwerk, waarbij we lokaal de regie nemen en regionaal samenwerken aan een kwalitatief hoge en breder toeristisch-recreatief aanbod.
- We zetten in op het versterken van de destination marketing als belangrijk onderdeel van deze ontwikkeling.
- We evalueren en passen waar nodig belastingen en heffingen (zoals toeristenbelasting, gemakkelikhedenretributie en precario) aan, met als doel een goede balans tussen lasten en opbrengsten en, waar mogelijk, vereenvoudiging.
- We zetten opbrengsten uit toerisme gericht in voor verbetering van de kwaliteit van de omgeving en voorzieningen.
- We werken aan een goede ontsluiting van informatie voor toeristen.

Arbeidsmigratie

Wat willen we bereiken?

Arbeidsmigranten spelen al tientallen jaren een belangrijke rol in onze economie en zullen dat in de toekomst blijven doen.

Aantallen worden bepaald door onze demografie en de economische keuzes die zijn gemaakt en zullen worden gemaakt. We zien dat draagvlak en draagkracht voor verdere groei onder druk staan en sturen op economische groei die minder afhankelijk is van arbeidsmigranten. We faciliteren ondernemers die hier verantwoord mee om gaan. We blijven werken aan goed wonen en werken voor de arbeidsmigranten die hier zijn en maken duidelijke afspraken om de leefbaarheid in onze kernen te beschermen.

De gemeente neemt hierbij nadrukkelijk regie. We sturen op kwaliteit, spreiding, draagkracht en beheersbaarheid in alle kernen en spreken werkgevers, huisvesters en de arbeidsmigrant aan op hun verantwoordelijkheid. We werken samen met ondernemers en andere partners, maar treden ook duidelijk op waar afspraken niet worden nagekomen. Het uitgangspunt is “high trust, high penalty”: ruimte voor goede initiatieven, maar stevige handhaving bij misstanden.

We kijken vooruit en spelen in op veranderende arbeidsmarkten en doelgroepen, zoals de maakindustrie, zorg en toeristische sector. Daarbij zoeken we naar passende en toekomstbestendige oplossingen voor huisvesting en integratie, met oog voor zowel de arbeidsmigrant als de omgeving.

Wij spreken ook de gemeenten in de regio aan op diezelfde verantwoordelijkheden en maken duidelijke afspraken op basis van wederkerigheid.

Hoe gaan we dat doen?

- We voeren een actieve regierol op arbeidsmigratie, waarbij we sturen op aantallen, spreiding, kwaliteit van huisvesting en leefbaarheid. We proberen ondernemers te helpen en te verleiden om de inzet van arbeidsmigranten te verminderen. Een hulpmiddel kan een huisvestingseffectenrapportage zijn.
- We starten met de vastgestelde uitgangspunten. Voor de huisvesting van arbeidsmigranten bij agrarische ondernemers helpen we ondernemers die het goed voor elkaar hebben proactief met de aanvraag van een nieuwe vergunning op de huidige of een andere locatie, passend bij het dan geldende beleid. Voor veranderende doelgroepen en sectoren zoals maakindustrie, zorgmedewerkers, toeristische sector of de hippische sector kijken we naar passende en innovatieve oplossingen.
- Voor het wegvallen van lopende vergunningen werken we aan nieuwe en toekomstbestendige vormen van huisvesting. We kijken daarbij naar grootschaligere oplossingen onder gemeentelijke regie zodat locaties op het einde van de termijn hiernaar verplaatst kunnen gaan worden en er recht gedaan kan worden aan de toezeggingen aan de omgeving. Hier kunnen arbeidsmigranten en daar waar passend andere doelgroepen, zelf of via hun werkgever een woonplek huren op basis van het reguliere huurrecht.
- We willen een goede en passende huisvesting in balans met een goede leefomgeving.

- We onderscheiden twee groepen: blijvers en tijdelijke arbeidsmigranten. Voor deze laatste groep zijn er shortstay voorzieningen. Voor shortstay is geen plek in de kernen. Voor de blijvers geldt dat we goed monitoren welk effect dit heeft op onze woningprogrammering.
- We zetten in op gerichte handhaving, met prioriteit voor situaties waar de impact op veiligheid, leefbaarheid, en welzijn voor arbeidsmigranten en omwonenden het grootst is.
- We zetten in op samenleven en wederzijds begrip, door ontmoeting te stimuleren en ondersteuning waar nodig passend te faciliteren. Daarbij is er ook een duidelijke eigen verantwoordelijkheid van de arbeidsmigrant om zijn kansen te pakken.
- We spreken werkgevers, inleners en huisvesters nadrukkelijk aan op hun verantwoordelijkheid voor huisvesting, zorg, begeleiding en eventuele thuisreis van arbeidsmigranten. Goed gedrag wordt beloond. We stimuleren inlenersaansprakelijkheid en we werken met het principe “high trust, high penalty”.
- Partijen die bewezen onverantwoord omgaan met de belangen van hun werknemers of omgeving zijn niet welkom in Horst aan de Maas om te ondernemen en deze casussen delen we actief met de regio.

- We zorgen voor evenwichtige spreiding en draagkracht, waarbij in gebieden met overbelasting geen extra huisvesting wordt toegevoegd. We kijken daarbij ook over de gemeentegrens heen en verwachten dit ook van anderen. De gemeente zet actief in om tegenstrijdige functies op te lossen.
- We onderzoeken mogelijkheden om maatschappelijke kosten, voorzieningen en budgetten eerlijker te verdelen, zowel lokaal als regionaal.
- We zetten in op lobby richting Rijk en regio om knelpunten in wet- en regelgeving aan te pakken en betere randvoorwaarden te creëren.

Horst-Sevenum

Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

We willen een gemeente die veilig, goed bereikbaar en toekomstbestendig is, waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich makkelijk kunnen verplaatsen. Mobiliteit moet passen bij het karakter van onze dorpen en bijdragen aan leefbaarheid, bereikbaarheid en economische ontwikkeling.

We benutten onze strategische ligging aan de A67 en A73 en werken aan een slimme en duurzame mobiliteit waarin auto, fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit elkaar aanvullen. Daarbij blijft de auto voor veel inwoners onmisbaar, maar zorgen we ook voor goede en realistische alternatieven voor wie anders wil of moet reizen.

We kijken vooruit en bouwen aan de infrastructuur van morgen. Dat betekent dat we nu keuzes maken voor wat over 10 tot 20 jaar nodig is, met bijzondere aandacht voor nieuwe woongebieden, verkeersveiligheid en bereikbaarheid van onze kernen.

We zetten in op veilige en aantrekkelijke verbindingen tussen dorpen, voorzieningen en het station, en werken aan een mobiliteitssysteem waarin iedereen mee kan doen, ook ouderen, jongeren en mensen met een beperking en mensen met een kleine portemonnee.

Hoe gaan we dat doen?

- We werken de toekomstbestendige infrastructuur uit op basis van een ruimtelijke visie en ambities en brengen in beeld welke investeringen nodig zijn voor de bereikbaarheid en een eenduidige manier van inrichting.
- We brengen investeringen in beeld voor de korte termijn, met name in relatie met woningbouwlocaties, en starten met planvorming voor de lange termijn.
- We hebben oog voor het onderhoud van bestaande infrastructuur en zorgen dat dit op peil blijft.
- We volgen de effecten van de investeringen die nu plaats vinden aangaande de N554 en we blijven in gesprek met de bewoners om, indien nodig, aanpassingen door te voeren.
- We geven prioriteit aan de ontsluiting van nieuwe woonwijken en woongebieden en nemen hierin als gemeente actief regie.
- We zetten in op een goede bereikbaarheid van alle dorpen, zodat inwoners veilig (fysiek en sociaal) met fiets, auto en openbaar vervoer naar voorzieningen, station en werk kunnen reizen.
- Ook een goede ontsluiting buiten onze gemeentegrens is nodig voor forensenverkeer. Dit nemen we op in de lobby agenda.
- We zorgen ervoor dat inwoners vanuit elk dorp veilig met het openbaar vervoer naar het station kunnen reizen en versterken de verbinding tussen onze gemeente en de regio, met goede OV-verbindingen richting Venlo, Eindhoven en het station.
- We versterken de positie van het station als intercity stop en als bus knooppunt.
- We pakken de regie om inwonersinitiatieven die vraag afhankelijk vervoer aanbieden te verbinden zodat er een sterker netwerk met meerwaarde ontstaat.

- We investeren in veilige en aantrekkelijke fiets- en loopverbindingen, waarbij we kiezen voor logische en effectieve routes en realistisch omgaan met nieuwe verbindingen als er al goede veilige alternatieven zijn. Hierbij hebben we oog voor ontwikkelingen van snelfietsverkeer.
- We werken aan het verminderen van zwaar verkeer en vrachtverkeer in de kernen. Voor 2028 nemen we de eerste besluiten voor concrete oplossingen zoals bijvoorbeeld rondwegen of andere verkeersingrepen rondom de Maasdorpen, Sevenum en Griendtsveen. Op korte termijn sturen we op gedragsverandering.
- We verbeteren de verkeersveiligheid, met speciale aandacht voor schoolomgevingen, een gelijke inrichting van wegen, gevaarlijke kruispunten, 30 km-wegen. Naast beïnvloeding van gedrag, die we toetsen aan een nulmeting, nemen we fysieke en snelheidsbeperkende maatregelen.
- In drukke gebieden zoals (winkel)centra onderzoeken we het weren van sneller verkeer zoals fatbikes en elektrische steps.

- We pakken grote verkeersknelpunten op korte termijn aan, zoals de afritten van de A73 Horst-Noord, drukke kruisingen en geluidsoverlast. Ook de verbreding van de A67 vinden we van belang.
- We zorgen voor passende en gratis toegankelijke parkeerplaatsen in de kernen, aanwezige laadpaal infrastructuur en blijven parkeren praktisch en passend organiseren. Als we (grote) parkeerplaatsen aanpakken houden we rekening met de (sociale) veiligheid en afvoer van water.
- Daar waar ontwikkelingen voor gasten, denk aan grote toeristische trekpleisters, extra parkeerplaatsen vragen, onderzoeken we betaald parkeren onder gemeentelijke regie. De inkomsten komen ten goede van de infrastructuur waar gasten en inwoners van profiteren.
- We zorgen dat trottoirs, oversteekplaatsen en openbare ruimte goed toegankelijk zijn en blijven voor mensen met een beperking, zowel op het gebied van mobiliteit als visueel.
- We verkennen de mogelijkheden van deelmobiliteit en mobiliteitshubs, bijvoorbeeld bij stations, en nemen als gemeente een initiërende rol waar dit aantoonbaar bijdraagt aan bereikbaarheid en minder afhankelijkheid van extra autobezit.

Water en natuur

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige en klimaatbestendige leefomgeving, waarin inwoners, ondernemers en vitale functies beschermd zijn tegen wateroverlast en overstromingen. Door klimaatverandering nemen de extremen in neerslag en droogte toe, waardoor waterveiligheid en een groene woon- en leefomgeving steeds belangrijker wordt.

We werken aan een robuust compleet watersysteem dat bestand is tegen veranderingen. Daarbij zoeken we een zorgvuldige balans tussen veiligheid, leefbaarheid, landbouw en ruimtelijke ontwikkeling. We kiezen voor een aanpak waarin water niet alleen wordt afgevoerd, maar ook wordt vastgehouden en benut. Daarnaast zetten we in op groene en veilige omgevingen, dat doen we door de biodiversiteit te verhogen en hittestress aan te pakken. Dat doen we op een realistische en pragmatische manier.

De gemeente neemt hierin samen met het waterschap, de provincie, grondeigenaren en andere partners een actieve rol. We zetten in op een gebiedsgerichte en integrale aanpak, waarbij waterveiligheid wordt verbonden met andere opgaven zoals natuur, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit.

Natuur is belangrijk voor positieve gezondheid en kwaliteit van leven. Groen zorgt voor rust, ruimte en veerkracht en helpt ons tegelijkertijd om beter om te gaan

met uitdagingen zoals klimaatverandering, waterbeheer en leefbaarheid. Daarom koesteren en versterken wij onze natuurlijke omgeving. Door te investeren in biodiversiteit en door meetbare doelen te stellen op het gebied van kwaliteit van water en bodem. Hierin vertalen we de wettelijke doelen en pakken we kansen waar we ze zien. Wij geloven in gebiedsgerichte aanpak waarin we, samen met agrarische ondernemers en landschapspartners, belangrijke natuur beschermen, versterken en verbinden. Een sterke natuur is de onmisbare basis voor een gezonde en toekomstbestendige gemeente.

Hoe gaan we dat doen?

- We versterken het waterbergend vermogen van de Maas en de beken. Als we ruimte geven aan het water dan is dat altijd in balans met andere belangen, zoals landschap, natuur en ondernemerschap.
- We bereiden ons voor op extreme weersomstandigheden, zoals hevige neerslag en langdurige droogte.
- We combineren maatregelen voor waterveiligheid zoveel mogelijk met kansen voor natuur, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit en zetten in dit kader het project Vierwaarden voort. Ondertussen brengen we in beeld wat de waterveiligheid opgave bij de Maas voor 2075 en 2100 zijn en vertalen die in een aantal scenario's om ons gebied veilig te houden voor overstromingen. Als gemeente houden en krijgen we regie op grond en ruimtelijke ontwikkeling. Hierdoor houden we bij de planologie rekening met de toekomst.
- We werken intensief samen met het waterschap, de provincie en andere partners om tot effectieve en samenhangende oplossingen te komen.

- We stellen ons tot doel te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en verbeteren de waterkwaliteit, met een gezonde bodem als basis voor een toekomstbestendig watersysteem. We sturen op de juiste functie op de juiste plek en kiezen waar mogelijk voor natuurvriendelijke oevers. We helpen en verleiden (agrarische) ondernemers, we werken actief samen met partners zoals het Waterschap.
- We hebben aandacht voor beheer en onderhoud na aanleg natuur en watersystemen. Hierover hebben we goed overleg met de terrein beherende organisaties en het waterschap om dit langdurig te borgen.
- We stellen een biodiversiteitsprogramma op waarin we onze biodiversiteitsdoelen in opnemen. Dit programma voeren we uit met onze partners zoals waterschap, landschapspartners en agrarische ondernemers.
- We werken gebiedsgericht, waarbij we per gebied bepalen welke maatregelen nodig zijn en hoe deze samenhangen met landbouw, natuur en de bestaande bebouwing.
- We nemen maatregelen op een manier die haalbaar en uitvoerbaar is, met oog voor de impact op inwoners, ondernemers en landschap.

- Daar waar het kansen biedt voegen we kleine landschapselementen toe zoals hagen, ingezaaide akkerranden, bomen of poelen.
- We vergroten de bewustwording en betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij waterveiligheid en waterbeschikbaarheid.
- We beschermen en versterken natuur die we belangrijk vinden en sluiten aan bij de groenstructuren in de omliggende gemeenten. Vanuit natuurlijke waarde, landschappelijke waarden of voor de leefomgeving of kwaliteit van leven van onze inwoners. Daar waar mogelijk verbinden we die. Dit verwerken we in een aanpak zoals Maasgaard waarin we gebieden benoemen en ambities vastleggen over wat we realiseren. Dit doen we samen met agrarische ondernemers en landschapspartners.
- We zetten ons gezamenlijk in voor een duurzame beschikbaarheid van voldoende schoon (drink)water, zodat huidige en toekomstige generaties kunnen blijven rekenen op een robuust en veerkrachtig watersysteem.

Energie

Wat willen we bereiken?

We werken aan een betrouwbare, betaalbare en toekomstbestendige energievoorziening, waarin energiezekerheid voor inwoners en ondernemers centraal staat en die in balans is met onze leefomgeving.

We nemen onze verantwoordelijkheid door een serieuze bijdrage te leveren aan een betrouwbare, betaalbare en toekomstbestendige energievoorziening. We doen dit door regie te nemen op opwek, opslag en besparing. We stellen energiezekerheid voor onze inwoners en ondernemers centraal. We durven keuzes te maken en nemen onze verantwoordelijkheid.

We stellen ons tot doel om de klimaatdoelen van Parijs te halen en kiezen voor een realistische en pragmatische aanpak die past bij onze gemeente. We nemen daarbij onze verantwoordelijkheid in de energietransitie door concrete stappen te zetten. Draagvlak, veiligheid, haalbaarheid en betaalbaarheid voor al onze inwoners zijn belangrijke voorwaarden. We willen voortgang zien in hoe we komen tot het realiseren van de gestelde doelen.

De gemeente neemt een actieve, maar passende rol: we initiëren, faciliteren en stimuleren waar nodig, en zorgen dat inwoners en omgeving kunnen meeprofiteren van de energietransitie, met een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten voor omwonenden.

Hoe gaan we dat doen?

- We zetten in op energiebesparing bij woningen, bedrijven en maatschappelijke gebouwen. Want de goedkoopste energie is de energie die je niet gebruikt.
- We vertalen landelijke en internationale klimaatdoelen naar duidelijke en concrete doelen die realistisch en pragmatische zijn voor onze gemeente en sturen actief op de realisatie daarvan.
- We zetten in op energiezekerheid als basis en hanteren daarbij een brede en evenwichtige energiemix.
- We zetten in op een passende energie-mix met geothermie, groen gas en zon. Daarnaast zetten we in op opslagsystemen zoals waterstof. We realiseren deze energiemix samen met marktpartijen (zoals de glastuinbouw).
- We werken verder aan het energielandschap Dorperpeel.
- We staan open voor de verwerking van lokale restproducten zoals mest tot energie, maar worden geen importeur van afval en mest, passend in de kringloop.
- We onderzoeken of geothermie haalbaar is. Hierbij onderzoeken we in eerste instantie te participeren in het onderzoeksproject in Californië, deel te nemen in het PPS traject van de geothermieput(ten) en daarbij de risico's af te dichten.
- We verkennen actief om deel te nemen in energieprojecten en energiesamenwerkingsverbanden in omliggende gemeenten en regio, mits deze projecten bijdragen aan een evenwichtige energiemix.
- Wij pakken een actieve bestuurlijke rol in de realisatie van de Delta Rhine Corridor (DRC) oost en opteren voor een T-stuk voor waterstof.

- We houden regie en eigenaarschap op de energieopgave, terwijl we ruimte bieden aan initiatieven uit de samenleving. De gemeente bepaalt vooraf haar rol. Minimaal de helft van het rendement vloeit terug naar de gemeenschap.
- We realiseren samen met marktpartijen energiehubs, waarin opwek, opslag en gebruik van energie lokaal worden gecombineerd, om netcongestie te verminderen en te zorgen dat Horst aan de Maas niet stil komt te staan.
- We realiseren samen met marktpartijen en mede-overheden maatregelen om netcongestie te verminderen. Onze inzet moet ten goede komen aan Horst aan de Maas zodat we kunnen doorbouwen.

HANDHAVING

HANDHAVING

Veiligheid

Wat willen we bereiken?

We willen een gemeente waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig, weerbaar en betrokken voelen. Veiligheid gaat daarbij verder dan criminaliteit alleen: het gaat ook om leefbaarheid, sociale samenhang, een veilige woonomgeving, de digitale wereld en het vertrouwen dat problemen serieus worden genomen en aangepakt.

De gemeente neemt hierin een actieve en integrale rol. We treden stevig op waar dat moet, maar zetten ook in op preventie. We zijn duidelijk over regels, zorgen voor een goede samenwerking met politie, handhaving en maatschappelijke partners, en pakken structurele problemen zichtbaar aan.

We bouwen voort op de basis die er al ligt, en blijven alert op nieuwe en bestaande risico's. Daarbij kijken we zowel naar objectieve cijfers, als ook naar het veiligheidsgevoel van inwoners en het dagelijks vertrouwen in hun leefomgeving.

Veiligheid begint bij elkaar kennen in de buurt, elkaar ontmoeten en elkaar durven aanspreken. We geloven niet in absolute veiligheid, maar wel in een samenleving waarin inwoners, overheid en partners samen verantwoordelijkheid nemen.

Hoe gaan we dat doen?

- We werken integraal aan veiligheid en leefbaarheid, met aandacht voor zowel objectieve veiligheid als het veiligheidsgevoel van inwoners.
- We verbeteren de zichtbaarheid en fysieke aanwezigheid en de inzet van middelen op de juiste plekken op het juiste moment zoals in de centra, scholen, overlastlocaties, stationsomgeving en Kasteelse Bossen.
- We versterken sociale veiligheid en leefbaarheid in wijken en dorpen, door ontmoeting te stimuleren en inwoners te ondersteunen om elkaar weer aan te spreken en verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving.
- We zetten in op preventie, vroegsignalering en samenwerking, maar treden stevig op bij overlast, criminaliteit, ondermijning en situaties waar veiligheid onder druk staat.
- We zetten in op een integrale aanpak jeugdcriminaliteit en overlast middels vroegsignalering, preventie via scholen en jongerenwerk.
- De doorontwikkeling van onze aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling zetten we met kracht door. Voorwaardelijk hierbij zijn onder andere een sterke lokale toegang, een actieve casusregie en continue samenwerking met politie en veilig thuis.
- We zorgen voor duidelijke, uitvoerbare en uitlegbare regels in de APV. Als regels niet handhaafbaar en/of niet nodig zijn, durven we deze aan te passen of te schrappen.
- We zoeken een nieuwe balans in handhaving: we handhaven daar waar het nodig is en treden duidelijk en consequent op waar veiligheid en leefbaarheid daarom vragen. Hierbij focussen we op impact. Binnen een jaar bespreken we met de gemeenteraad een nieuwe prioritering.

- In het belang van keuzes die wij maken voor Horst aan de Maas, onze inwoners en ondernemers, blijven we actief in gesprek met de omgevingsdienst Noord en Midden-Limburg.
- We richten laagdrempelige meldpunten en contact momenten in voor veiligheid in kernen en wijken, waarbij inwoners ook (anoniem) meldingen kunnen doen van onveilige situaties, met zorgvuldige beoordeling om misbruik te voorkomen.
- We kijken locatie specifiek hoe we plekken waar vrouwen zich onveilig voelen aanpakken.
- We versterken digitale veiligheid door bewustwording, weerbaarheid en signalering van risico's. De gemeente heeft hierin een aanjagende en verbindende rol en zorgt dat signalen op de juiste plek terechtkomen. We voeren actief het gesprek met bijvoorbeeld onderwijspartners.
- We werken samen met maatschappelijke partners, ondernemers, politie, handhaving en de Omgevingsdienst en zorgen daarbij voor betrokkenheid, zichtbaarheid en duidelijke verantwoordelijkheden.
- We zorgen dat veiligheidseisen rondom evenementen realistisch en uitvoerbaar blijven, zodat vrijwilligers en organisatoren niet onnodig afhaken door overmatige regeldruk.
- We zijn duidelijk over de rol van de gemeente: waar veiligheid onze directe verantwoordelijkheid is, pakken we die op. Waar andere overheden aan zet zijn, agenderen we actief.

De goede regels en prettige samenwerking

Wat willen we bereiken?

We willen handelen vanuit de bedoeling en maatschappelijke doelen, en niet vanuit de regel alleen. Regels zijn een middel, geen doel op zich. Daarnaast willen we onnodige hindernissen wegnemen, zodat de overheid niet in de weg loopt waar initiatief, ontwikkeling en ondernemerschap juist ruimte vragen. Tot slot durven we regels kritisch te herzien, te vereenvoudigen of te schrappen wanneer deze niet meer passend, uitvoerbaar of uitlegbaar zijn.

We werken vanuit het principe “ja, mits”. We zoeken actief naar wat mogelijk is binnen wet- en regelgeving, met oog voor de bedoeling achter regels en de praktijk van inwoners, ondernemers en verenigingen.

Waar regels niet de juiste impact maken, durven we deze aan te passen of te schrappen.

Daarbij accepteren we ook dat incidenten niet automatisch moeten leiden tot nieuwe regels.

Voor verenigingen, evenementen en maatschappelijke initiatieven betekent dit dat we kijken naar wat redelijk, proportioneel en uitvoerbaar is. Vrijwilligers moeten hun energie kunnen steken in organiseren en verbinden, niet in onnodige formulieren.

Deregulering betekent niet per definitie minder regels, maar efficiënter organiseren: heldere regels, proportionele handhaving en vertrouwen als uitgangspunten. Daar waar je dat vertrouwen schaadt en de impact groot is, treden we hard op. Soms kan één goede regel juist drie andere vervangen en meer duidelijkheid geven. Dit vraagt om een voortdurende afweging. Meer ruimte en vertrouwen zijn wenselijk, maar kunnen ook spanning opleveren met gelijkheid, rechtszekerheid, voorspelbaarheid en zorgvuldigheid.

Wat voor de één logisch maatwerk is, kan voor de ander voelen als willekeur of ongelijke behandeling. Minder regels geven ruimte, maar vragen ook duidelijkheid over grenzen en verantwoordelijkheid. Juist daarom voeren we actief het gesprek met raad, inwoners, ondernemers en verenigingen over deze dilemma's: waar geven we ruimte, waar stellen we duidelijke kaders en welke risico's vinden we als gemeente acceptabel.

Ook binnen de gemeentelijke organisatie vraagt dit om een andere manier van werken: minder interne bureaucratie, kortere doorlooptijden en meer ruimte voor gerichte keuzes. Professionals krijgen het vertrouwen om te moeten kunnen handelen vanuit kennis, verantwoordelijkheid en de bedoeling van de wet. Dit vraagt om een heldere rolverdeling tussen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie waarin politiek

en bestuur doelen bepalen en ruimte bieden en de organisatie aan de slag is met individuele casuïstiek.

Hoe gaan we dat doen?

- We verminderen onnodige regeldruk en bundelen, vereenvoudigen of schrappen regels waar dat mogelijk en verantwoord is, zodat regelgeving beter toepasbaar, uitlegbaar en handhaafbaar wordt.
- We werken vanuit het principe “ja, mits” en zoeken binnen wet- en regelgeving actief naar wat mogelijk is, met oog voor de bedoeling achter regels en de praktijk van inwoners en ondernemers.
- We toetsen bij nieuw beleid en nieuwe regelgeving altijd kritisch of regels echt nodig zijn, of bestaande regels kunnen vervallen en of meerdere regels kunnen worden vervangen door één duidelijke en beter toepasbare afspraak.
- We voeren actief het gesprek met raad, inwoners, ondernemers en verenigingen over de dilemma’s die deregulering met zich meebrengt, zodat duidelijk is waar ruimte gewenst is en waar publieke belangen juist om duidelijke kaders vragen. We doen dit van buiten naar binnen.

- We maken processen eenvoudiger en sneller, met kortere doorlooptijden, duidelijkere communicatie en minder interne bureaucratie. Daarbij onderzoeken wij de mogelijkheden van een “track&trace systeem” zodat helder wordt voor de aanvrager waar in het proces een aanvraag zich bevindt.
- We passen toezicht en handhaving proportioneel toe: stevig waar het moet, ruimte waar het kan. Vertrouwen is het uitgangspunt, maar bij misbruik of structurele overtredingen treden we hard op.
- Toezicht en handhaving zijn doelmatig en proportioneel, met ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en gezond verstand.
- Voor evenementen die op meerdere plekken worden georganiseerd, denk aan kermissen, carnavalsoptochten of evenementen van jongerensozen, organiseren we startbijeenkomsten om samen te werken aan slagvaardige en daadkrachtige evenementen. Daar waar hulp nodig is, bijvoorbeeld bij de aanvraag van een vergunning, ondersteunen we.

Digitalisering en AI

Wat willen we bereiken?

Wij zien digitalisering en AI niet als doel op zich, maar als middel om inwoners, ondernemers, vrijwilligers beter te ondersteunen en de gemeentelijke organisatie efficiënter en effectiever te maken.

Technologie moet bijdragen aan eenvoud, snelheid, procesoptimalisatie en kwaliteit van dienstverlening, zonder dat persoonlijk contact of vertrouwen verloren gaat. Digitaal waar het kan, menselijk waar het moet.

We investeren daarom in digitale dienstverlening, automatisering, uitbreiding van digitale loketten en slimmer gebruik van data en AI. Dit helpt om processen efficiënter in te richten en de gemeentelijke organisatie toekomstbestendig te maken. We maken hier structureel middelen voor vrij.

Nieuwe technologie vraagt ook om duidelijke kaders. Transparantie, zorgvuldigheid en privacybescherming zijn nodig om vertrouwen en kwaliteit te behouden. We voeren continu het gesprek over wat wenselijk en maatschappelijk acceptabel is. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor digitale veiligheid en de risico's voor onze inwoners én onze eigen organisatie. AI helpt onze processen. Mensen maken de keuzes.

Zo benutten we de kansen van digitalisering en AI, terwijl we de menselijke maat, toegankelijkheid en het vertrouwen van inwoners centraal houden.

Hoe gaan we dat doen?

- We investeren structureel in digitale dienstverlening, automatisering van routinetaken, uitbreiding van digitale loketten en optimalisatie van werkprocessen, zodat dienstverlening sneller, eenvoudiger, goedkoper en toegankelijker wordt.
- We borgen voor onze inwoners en ondernemers dat er naast een digitale dienstverlening eveneens een alternatief is voor diegene die dit wenst.
- We zetten data en AI slimmer in om bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren.
- We zorgen dat inwoners (jong én oud), ondernemers, vrijwilligers en medewerkers voldoende digitaal mee kunnen doen, met aandacht voor begrijpelijke dienstverlening, digitale vaardigheden en ondersteuning voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- We investeren in een eigen veilige, actuele en toekomstbestendige IT-infrastructuur en beschermen onze systemen en gegevens actief tegen digitale dreigingen en cybercriminaliteit. We verkennen aan te sluiten bij initiatieven die helpen minder afhankelijk te worden van niet-Europese tech bedrijven.
- We stellen duidelijke kaders voor privacy, gegevensbescherming, transparantie en verantwoord gebruik van AI. We voorkomen ongewenste datakoppelingen en blijven alert op risico's. We handelen daarmee volgens de European AI act die inwerking treedt in augustus 2026.
- We voeren actief het gesprek met raad, inwoners en maatschappelijke partners over de kansen, risico's en ethische vraagstukken rondom digitalisering en AI, zodat innovatie altijd maatschappelijk verantwoord blijft.
- We investeren in de kennis van de mensen in onze organisatie over AI.

Regionale samenwerking en positionering

Wat willen we bereiken?

Horst aan de Maas staat niet op zichzelf. Onze economie, bereikbaarheid, arbeidsmarkt, woningbouw, land- en tuinbouw en leefomgeving zijn sterk verbonden met onze regio en met huidige en toekomstige ontwikkelingen daarbuiten. Juist daarom is het belangrijk dat we niet alleen deelnemen aan regionale samenwerkingen, maar ook bewust kiezen waar we onze positie versterken en onze belangen actief behartigen.

Wij willen een gemeente zijn die niet aan de zijlijn staat, maar zelf aan tafel zit. We werken samen waar dat meerwaarde heeft en nemen daarin een actieve, kritische en zelfstandige rol. Regionale samenwerking is voor ons geen doel op zich, maar een middel om onze inwoners, ondernemers en dorpen sterker te maken.

We willen onze positie beter benutten door onze kracht als innovatieve agrarische gemeente, sterke mkb- en toeristische gemeente en recreatieve regio duidelijker te profileren. Onze strategische ligging tussen de Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Venlo, de Euregio en Brainport Eindhoven biedt grote kansen. Juist de verbinding tussen de hightech innovaties van Brainport en de groene en agrarische innovaties rondom Venlo kan elkaar versterken en past bij het DNA van Horst aan de Maas. Daarbij zoeken we actief aansluiting bij netwerken, innovatiekracht en investeringen

waar het bijdraagt aan onze eigen ontwikkeling, leefbaarheid en economische toekomst.

Regionale samenwerking vraagt om duidelijkheid, zelfbewustzijn, bestuurlijk lef en creativiteit. Niet meedoen omdat het moet, maar omdat het onze gemeente sterker maakt. Zo zorgen we ervoor dat Horst aan de Maas niet alleen onderdeel is van de regio, maar daarin ook zichtbaar richting geeft.

We durven andere keuzes te maken en nemen afscheid van een samenwerking als die geen meerwaarde heeft. Binnen regionale samenwerkingsverbanden kijken we nadrukkelijk naar wederkerigheid: wat brengen we en wat levert het onze inwoners en ondernemers uiteindelijk op? We willen niet vanzelfsprekend volgen, maar bewust kiezen waar samenwerking waarde toevoegt. We werken samen vanuit verantwoordelijkheid en wederkerigheid.

Ook richting Europa, Rijk en provincie willen we ons steviger positioneren. We zetten actief in op lobby voor onderwerpen die voor Horst aan de Maas van groot belang zijn en bijdragen aan ons wenkend perspectief. Daarbij hoort ook een sterke verbinding met Maastricht, Den Haag, Brussel en onze grensregio.

Hoe gaan we dat doen?

- We stellen een samenwerkings- en lobbyagenda op, waarin we vastleggen op welke thema's en in welke netwerken Horst aan de Maas actief positie inneemt.

- We positioneren collegeleden actief in relevante regionale en landelijke netwerken, zoals P10, de Euregio en commissies binnen de VNG, zodat we invloed uitoefenen waar besluiten worden voorbereid en genomen.
- We nemen een actieve en zichtbare rol in regionale samenwerkingsverbanden en zorgen dat Horst aan de Maas niet alleen deelnemer is, maar richting geeft en belangen van onze inwoners, ondernemers en dorpen stevig vertegenwoordigt.
- We beoordelen regionale samenwerking steeds op meerwaarde en wederkerigheid: wat levert deelname concreet op en wat kost het voor onze gemeente? We durven andere keuzes te maken en nemen afscheid van samenwerkingen waar meerwaarde ontbreekt.
- We versterken onze strategische positie tussen Brainport Eindhoven, de Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Venlo en de Euregio, en benutten actief de kansen die ontstaan. Bijvoorbeeld op het snijvlak van hightech innovatie en agrarische en groene ontwikkeling.
- We profileren Horst aan de Maas sterker als innovatieve agrarische gemeente, sterke mkb-gemeente, toeristische gemeente en recreatieve regio, passend bij ons economisch profiel en DNA.
- We zoeken actief aansluiting bij economische netwerken, kennisinstellingen, innovatieprogramma's en investeringsfondsen die bijdragen aan onze eigen ontwikkeling, leefbaarheid en brede welvaart.

Financiën

Wat willen we bereiken?

We voeren een solide en verantwoord financieel beleid, waarbij de begroting structureel op orde is en uitgaven in balans zijn met de inkomsten. We schuiven geen rekeningen door naar de toekomst en zorgen ervoor dat de gemeente financieel wendbaar en weerbaar blijft, ook in onzekere tijden.

We maken duidelijke keuzes in wat we als gemeente wel en niet moeten doen. Daarbij prioriteren we scherp en kiezen we niet voor de kaasschaaf, maar voor doelgerichte afwegingen op basis van kerntaken, effectiviteit en maatschappelijke meerwaarde en ambitie.

We zijn terughoudend met lastenverhogingen voor inwoners en ondernemers. Eerst kijken we naar efficiency, nieuwe verdienmodellen en eerlijke verdeling van kosten. Alleen waar dat noodzakelijk is, maken we keuzes in belastingen en tarieven.

We investeren waar dat op lange termijn bijdraagt aan een financieel gezond huishoudboekje, betere dienstverlening of maatschappelijke meerwaarde. Daarbij blijven we kritisch op structurele lasten en zorgen we voor een gezonde financiële basis.

Hoe gaan we dat doen?

- We zorgen voor een structureel sluitende begroting, waarbij we niet meer uitgeven dan er binnenkomt en zowel aan het begin als aan het einde van de bestuursperiode financieel in balans zijn.
- We maken scherpe keuzes in onze kerntaken en prioriteiten, waarbij we alles tegen het licht houden en niet kiezen voor de kaasschaaf, maar voor bewuste keuzes in het licht van financiële middelen, wettelijke verplichtingen, ambities en prioriteiten.
- We beoordelen kritisch de effectiviteit van beleid, functies en processen en sturen op doelmatigheid en maatschappelijke opbrengst.
- We zetten in op het verbeteren van processen en het verminderen van onnodige controle en regeldruk, zodat we efficiënter en effectiever kunnen werken.
- We kijken of we instrumenten zoals het Horster Kwaliteitsmenu opnieuw kunnen invoeren.
- We beperken externe inhuur en werken met een actief programma om vaste medewerkers aan te trekken en te behouden. Inhuur zetten we daar in waar dit noodzakelijk is en bijdraagt aan onze ambities.
- We investeren met aanvaardbare risico's waar het bijdraagt aan een sterkere financiële positie of aantoonbare maatschappelijke meerwaarde oplevert in de ambities die we hebben.
- We werken met maatschappelijke kosten baten analyses daar waar dit van toegevoegde waarde wordt gevonden. Daarmee laten we zien waar de impact wordt gemaakt en hoe we onze doelen halen.

- We hanteren het principe ‘geen taken zonder knaken’ en blijven richting Rijk en provincie duidelijk over de financiële gevolgen van nieuwe opgaven. Dit principe passen we ook zelf toe: ‘zonder plan geen centen’.
- We bevriezen de absolute OZB lasten totdat we procentueel onder het Limburgs gemiddelde zitten en beperken verdere stijging daarna tot inflatiecorrectie zodat we structureel onder het Limburgs gemiddelde zitten, tenzij uitzonderlijke omstandigheden anders vragen.
- We houden riool- en afvalheffingen kostendekkend en beoordelen regelmatig of het ambitieniveau en de uitvoering daarvan realistisch en haalbaar zijn.
- We hanteren het principe kostenmaker/kostendrager. Daarom differentiëren en verhogen we waar passend belastingen zoals toeristenbelasting en gemakkelijhedenretributie.
- We zorgen dat extra maatschappelijke kosten, bijvoorbeeld rond arbeidsmigratie of grote economische ontwikkelingen, zoveel mogelijk terechtkomen waar de lasten ontstaan en niet automatisch bij inwoners worden neergelegd.
- We stoppen met structureel bijstellen van investeringsbudgetten door vooraf realistischer te begroten, tussentijds te rapporteren en strakker te sturen op uitvoering.

Uitvoering

Dit bestuursakkoord vormt een wenkend perspectief voor de ontwikkeling van onze gemeente op de lange termijn. De ambities die hierin zijn opgenomen reiken verder dan één bestuursperiode en wij realiseren ons dat niet alles binnen vier jaar gerealiseerd wordt. Daarom is dit bestuursakkoord niet volledig geprioriteerd: de concrete keuzes, fasering, prioriteiten en financiële haalbaarheid voor de komende bestuursperiode krijgen verdere uitwerking in een collegeprogramma. Daarin wordt inzichtelijk welke stappen we in de eerste vier jaar zetten, welke resultaten we willen bereiken en hoe deze bijdragen aan de langere termijnambities. Op die manier werken we met duidelijke ijkpunten aan een ontwikkeling die verder kijkt dan de huidige bestuursperiode en bouwen we stap voor stap aan de toekomst van onze gemeente.

Portefeuilles

Leon Litjens (1e Loco)

- Handhavingsbeleid
(Uitvoering bij burgemeester)
- Branding & Communicatie
- Zelfsturingbeleid
- Omgevingsvisie- en wet (c)
- Economie
- Grond- en pachtbeleid
- Energietransitie
- Innovatie (c)
- Public Affairs (c)

Projecten:

- Transitie Landelijk Gebied
- De Peelbergen (Grandorse)
- Kasteelse Bossen en Gastendonk
- Versterken kennisinfrastructuur
MBO – HBO
- Doorstroomvoorziening
- Ontwikkelen dorpenfondsen
leefbaarheidsagenda
- Evaluatie geurbeleid
- Meetbare organisatie en AI

(c) Coördinatie

Roy Bouten (2e Loco)

- Gezondheid
- Jeugd, Onderwijs en Kindcentra
- Werk, inkomen en zorg
- Water en natuur
- Inwonersparticipatie
- Zelfsturingsbeleid
- Inclusie

Projecten:

- Revitalisering Horst-West
- Herontwikkeling oude Weisterbeek
- Vierwaarden
- Versterken kennisinfrastructuur
MBO – HBO

Kay Thijssen (3e Loco)

- Wonen en volkshuisvesting
- Ruimtelijke ordening en vergunningen
- Grond- en vastgoedbedrijf
- Openbare Ruimte
- Maatschappelijk vastgoed en accommodaties
- Vrijtijdseconomie
- Sport
- Kunst en cultuur

Projecten:

- De Peelbergen (Grandorse)
- Toekomst zwembad
- Sporthal de Kruisweide Sevenum en omgeving
- Klooster Tienray
- Ontwikkelen dorpenfonds en leefbaarheidsagenda

Pieter Goedhart (4e Loco)

- Financiën
- Verkeer- bereikbaarheid en mobiliteit
- Asiel en migratiebeleid (m.u.v. crisis)
- Deregulering (c)
- Arbeidsmigrantenbeleid
- Organisatiebeleid
- Cultureel erfgoedbeleid
- Duurzaamheidsbeleid

Projecten:

- Stationsomgeving
- Herontwikkeling Sint Oda kerk Melderslo
- Evaluatie Geurbeleid
- Toekomst gemeenschapshuis Sevenum

(c) Coördinatie

Ondertekening bestuursakkoord Trots!

Aldus overeengekomen door de coalitiepartijen VVD, Essentie, leef en CDA.

Met dit bestuursakkoord spreken de partijen hun gezamenlijke ambitie uit om de komende jaren samen te werken aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Horst aan de Maas.

Vastgesteld te Horst aan de Maas, ...

.....
Joep Peeters
VVD

.....
Kay Thijssen
Essentie

.....
Roy Bouten
leef

.....
Leon Litjens
CDA

Trots!

